

EVANĐELJE PO LUKI

Iako se Lukino ime izravno ne spominje u tekstu knjige, mnogi pokazatelji ipak ukazuju na njega kao na autora ovog evanđelja. Sadržaj Lukina evanđelja usko se povezuje sa sadržajem Djela apostolskih, jer jezik i struktura obje spomenute knjige ukazuju na zajedničkog autora. Obje knjige obraćaju se jednoj istoj osobi po imenu Teofil.

Luka je, najvjерovatnije, paganin po rođenju, dobro upućen u grčku kulturu, liječnik po profesiji i sputnik Pavlov u različitim razdobljima tokom njegova drugog misionarskog putovanja, sve do Pavlova zatočenja u Rimu. Rim je, po svoj prilici, i mjesto nastanka teksta ovog evanđelja.

Luka je očito posjedovao precizan, logičan duh i vodio je računa o tome da utemelji svoje evanđelje na kazivanjima živih svjedoka, očevidaca (1:2), uključujući Mariju, majku Isusovu. Bio je upoznat s ostalim evanđeljima (1:1), Markovim i Matejevim, i koristio ih je dok je pisao svoje evanđelje (oko 60. god. n. e.). Jezik Lukina evanđelja izrazito je njegovani grčki, jezik raskošna vokabulara i stila, koji je blizak klasičnom grčkom jeziku. U njegovu jeziku katkada prevladuje semitski vokabular, naročito kad ukazuje na Petra, dok je kojiput izrazito helenistički, posebice u onim situacijama u kojim Luka ukazuje na Pavla. Tekst Lukina evanđelja predstavlja Isusova učenja koja se tiču puta spasenja. Njegovo kazivanje o Isusu i njegovim učenjima obuhvaća razdoblje od Isusova rođenja pa sve do njegova uzasašća. Sadržaj je knjige podjednako namijenjen jevrejima i paganima. Tu je posebno naglašena univerzalnost poruke, prepoznavanje pagana i jevreja kao sastavnog dijela Božjeg plana, naglašavanje važnosti molitve po uzoru na Isusovu molitvu pred važne događaje, isticanje radosne vijesti navještenja evanđelja, naglašavanje važnosti uloge žena u misionarskom djelovanju, briga za siromašne, za grešnike, za porodicu, učestala upotreba naslova 'Sin Čovječiji' i naglašavanje uloge Duha Svetoga.

Predgovor

1 Teofile,
mnogi su pokušali da sastave pripovijest o događajima koji su se među nama zbili, (2) baš onako kako su nam ih prenijeli oni koji su od početka očevici i sluge Riječi bili. (3) Zato se i meni dobrim učini, pošto sam od početka sve pomno istraživao, da za te, preuzvišeni Teofile, napišem pripovijest po redu, (4) da bi ti znao pravu istinu o stvarima kojima si podučen.

Najveštenje Ivanova rođenja

(5) U danima Heroda, kralja judejskog, bijaše jedan svećenik po imenu Zekarija, iz reda Abija-hova; i žena mu bijaše jedna od kćeri Aronovi, a ime joj bijaše Elizabeta. (6) Oboje bijahu pravedni u očima Božjim, jer se besprijeckorno držahu svih zapovijedi i propisa Gospodnjih. (7) Ali oni ne imadoše djece, jer Elizabeta bijaše nerotkinja, a oboje bijahu zašli u godine.

(8) I desi se – dok je on svećeničku službu svoju pred Bogom vršio u vrijeme određeno za njegov

red – (9) da, prema svećeničkom običaju, na nj pade žrijeb da u hram Gospodnjи uđe i tamjan zapali. (10) A sav narod napolju se molio u času kad se tamjan palio.

(11) I andeo Gospodnjи njemu se ukaza, stojeći s desne strane žrtvenika za kađenje. (12) Kad ga ugleda, Zekarija se prepade i strah ga obuze. (13) Ali andeo mu reče: "Ne boj se, Zekarija, molitva je tvoja uslišana, i žena tvoja Elizabeta sina će ti roditi, a ti ćeš mu ime Ivan nadjenuti. (14) Imat ćeš radost i veselje; i mnogi će se rođenju njegovu obradovati, (15) jer će on u očima Gospodnjim velik biti; i on neće ni vina niti drugog opojnog pića pitи, i on će se još u utrobi majčinoj Duhom Svetim ispuniti. (16) I on će mnoge sinove Israilove Gospodu, Bogu njihovu, vratiti. (17) I on će biti taj koji će pred njim poći, s duhom i snagom Ilijinom, da vrati srca očeva djeci njihovoј i neposlušne držanju pravednih, da pripremi narod spremjan za Gospoda."

(18) Zekarija reče andelu: "Kako će ja to poznati? Ta ja sam star čovjek, a žena je moja u godinama odmakla."

(19) Andeo mu reće: "Ja sam Gabrijel, koji pred Bogom stoji, i ja sam poslan da s tobom govorim i ovu ti vijest dobru donesem. (20) A gle, ti ćeš zanimjeti, i nećeš moći govoriti sve do dana kad će se ovo desiti, jer ti ne povjerova u moje riječi, koje će se u propisano vrijeme ispuniti."

(21) Narod je čekao Zekariju i čudio se što je on tako dugo u hramu ostao. (22) A kad izide, on ne mogao je s njima govoriti, i oni shvatiše da je on u hramu ukazanje imao, jer im je znakove davao i već zanijemio.

(23) Kad prodoše dani njegove svećeničke službe, on se kući vrati. (24) Nakon tih dana žena njegova Elizabeta zanese, i pet se mjeseci držase u osami, govoreći: (25) "Ovako je Gospod sa mnom postupio u danima kad mi je blagonaklonost svoju uka-zao i sramotu s mene među ljudima saprao."

Navještenje Isusova rođenja

(26) Poslije šest mjeseci posla Bog anđela Gabrije-lu u grad galilejski po imenu Nazaret, (27) djevici obećanoj čovjeku po imenu Jozef – od potomaka Davidovih; a djevici bijaše ime Marija. (28) I dok je ulazio, on joj reće: "Pozdravljam te, blagoslovljena! Gospod je uz tebe."

(29) Ali ona se na riječi njegove prepade i stade misliti kakav bi to pozdrav bio. (30) Andeo joj reće: "Ne boj se, Marijo; jer ti si u Boga blagonaklonost stekla. (31) I gle, ti ćeš začeti i sina roditi, i ime ćeš mu Isus nadjenuti. (32) On će velik biti i sinom će se Svevišnjega zvati; i Gospod Bog će mu prijestolje oca njegova Davida dati; (33) i on će domom Jakovljevim zauvijek vladati, i kraljevstvu njegovu kraja neće biti."

(34) Marija anđelu reće: "Kako bi to moglo biti, ta ja sam djevica?!"

(35) Andeo joj reće: "Duh Sveti na te će se spustiti, i sila Svevišnjega tebe će zasjeniti; i zato će se sveti zametak Božijim sinom zvati. (36) Gle, i Elizabeta, rod tvoj, sina je u starosti zanijela; i ona koju su nerotkinjom zvali u šestom je mjesecu sada. (37) Jer Bogu ništa nemoguće nije."

(38) A Marija reće: "Evo sluškinje Gospodu; neka mi po riječi tvojoj bude." I andeo se od nje udalji.

Marija posjećuje Elizabetu

(39) U tim danima Marija se podiže i žurno se zaputi u brdoviti kraj, u grad Jehudin, (40) te uđe-

u dom Zekarijin i pozdravi Elizabetu. (41) Kad Elizabeta začu pozdrav Marijin, u utrobi joj dijete zaigra; i Elizabeta se Duhom Svetim ispunji. (42) I ona gromoglasno povika: "Blagoslovljena si ti među ženama, i blagoslovljen je plod u utrobi twoj!" (43) Odakle meni to da mi majka Gospodina moga dode? (44) Jer, gle, kad pozdrav tvoj do uha moga doprije, od radosti mi zaigra dijete u utrobi. (45) I blago onoj koja povjerova da će se ispuniti ono što joj Gospod reče."

(46) A Marija reće:

"Duša moja Gospoda veliča,

(47) a duh moj Bogu, Spasitelju mome, od radosti kliče,

(48) jer na poniznu sluškinju svoju on pogleda; i gle, odsad će me svi naraštaji blagoslovljenom zvati,

(49) jer Silni velike stvari za me učini; i sveto je ime njegovo.

(50) A milost njegova proteže se, s naraštaja na naraštaj,

na one što ga se boje.

(51) Velika djela on rukom svojom učini; one koji oholih misli u srcu bijahu on rasprši.

(52) Vladare s prijestolja on zbaci,

a uzdiže one koji ponizni bijahu.

(53) Gladne on dòbrima zasiti,

a bogate praznih ruku otpusti.

(54) Slugi svome Israilu on pomoć pruži,

sjećajući se milosti svoje,

(55) kao što reće očevima našim,

Abrahamu i potomcima njegovim dovjeka."

(56) Marija ostade kod Elizabete oko tri mjeseca, a onda se domu svome vrati.

Ivanovo rođenje

(57) Elizabeti dođe vrijeme da rodi, i ona rodi sina.

(58) Susjedi njeni i svojta njena čuše kako Gospod bijaše na nju veliku milost spustio; i oni se s njome radovahu. (59) I desi se osmoga dana da oni dođo-še da dijete obrežu, i htjedoše mu nadjenuti ime Zekarija, po ocu njegovu. (60) Ali majka njegova progovori i reće: "Zbilja ne; on će se zvati Ivan."

(61) A oni joj rekoše: "Niko među svojtom tvojom takvo ime nema."

(62) Onda oni dadoše znak ocu njegovu da vide kako bi on volio da se dijete zove. (63) A on zatraži pločicu pa ovo napisu: "Ime mu je Ivan." I svi se začudiše. (64) A onda najednom usta mu se otvo-

riše i jezik mu se odriješi, te on poče slaviti Boga. (65) Strah obuze sve što življahu okolo; i u svem brdovitom kraju judejskom ljudi su o svim ovim događajima pričali. (66) Svi koji su za njih čuli u srcu su ih nosili, govoreći: "Šta će onda dijete ovo biti!" Jer, zbilja, ruka je Gospodnja bila s njim.

Zekarijin govor

(67) I otac njegov Zekarija Duhom se Svetim ispunii te proreče, govoreći:

(68) "Neka je hvaljen Gospod, Bog Israilov, jer on nama u posjetu dođe i narod svoj otkupi, (69) i podiže za nas rog spasenja¹
u domu sluge svoga Davida –

(70) kao što on od davnina govoraše na usta svetih proroka svojih –

(71) izbavljenje od dušmana naših
i iz ruku svih mrzitelja naših,

(72) da se smiluje očevima našim,
i da se sjeti zavjeta svoga svetoga,

(73) prisege što je on ocu našem Abrahamu dade,

(74) da će nam dati da – izbavljeni iz ruku dušmana naših –

njemu bez straha služimo,

(75) u svetosti i pravednosti pred njim, sve dane naše.

(76) A ti ćeš se, dijete, prorokom Svevišnjeg zvati, jer ćeš ti pred Gospodom ići i njemu puteve pripremiti,

(77) da narodu njegovu preneseš znanje o spasenju opruštanjem grijeha njihovih,

(78) zahvaljujući milosrdju Boga našeg,
s kojim će nam s neba sunce² što se rađa doći

(79) da obasja one koji žive u tmimi i sjeni smrti,
da korake naše putem mira upravi."

(80) A dijete je raslo i duhom jačalo; živjelo je u pustinji
sve do dana u kojem se očitovalo Israилu.

Isusovo rođenje

2 U dane te iziđe zapovijed cara Augusta da se u svoj zemlji obavi popis stanovništva. (2) Ovo bijaše prvi popis stanovništva u vrijeme dok je Kvirinije upravljao Sirijom. (3) I svi krenuše da ih popisu, svako u svoj grad.

¹ U hebrejskom uobičajeni izraz za označavanje moćnog Spasitelja.

² Odnosi se na Spasitelja.

(4) Tako i Jozef uziđe od Galileje, od grada Nazareta, do Judeje, do grada Davidova zvanog Betlehem – jer on bijaše iz kuće i od loze Davidove – (5) da se upiše s Marijom, koja mu bijaše obećana, a koja bijaše trudna. (6) Dok su tamo bili, navrši se vrijeme da ona rodi. (7) I ona rodi sina svoga prvjenca i umota ga u povoje pa ga u jasle položi, jer u gostinskoj sobi za njih mjestu ne bijaše.

Pastiri i andeli

(8) U tom istom kraju bijahu pastiri koji su vani u poljima ostajali i noću stada svoja čuvali. (9) Andeo Gospodnji najednom pred njih stade, i slava Gospodnja oko njih zasja, a oni se silno uplašiše.

(10) Ali im andeo reče: "Ne bojte se, jer, gle, ja vam donosim dobru vijest o velikoj radosti za sav narod: (11) danas vam se u gradu Davidovu Spasitelj rodio, a on je Pomazanik³, Gospodin. (12) Ovo će vam znak biti: naći ćete dijete u povoje umotano kako u jaslama leži."

(13) Odjednom se uz andela pojavi mnoštvo vojske nebeske koja je Boga slavila i govorila:

(14) "Slava Bogu u visinama,
a na zemlji mir među ljudima
kojima je on zadovoljan."

(15) Kad andeli odoše od njih i na nebo se uspeše, pastiri stadoše govoriti jedan drugome: "Hajdemo onda pravo u Betlehem da vidimo to što se zbilo i što nam Gospod objelodani." (16) Tako oni pohitješe i zatekoše Mariju, Jozefa i dijete gdje leži u jaslama. (17) Kad ga ugledaše, oni obznaniše riječi koje im bijahu o ovom djetetu kazane. (18) I svi koji to čuše začudiše se onome što im pastiri rekose. (19) Ali je Marija sve ove događaje pamtila i o njima u srcu svome razmišljala. (20) Pastiri se vratise, slaveći i hvaleći Boga zbog svega što bijahu čuli i vidjeli, baš onako kako im je i bilo rečeno.

Isusovo posvećenje u hramu

(21) Osmi dan, prije nego što obrezan bijaše, dađoše mu ime Isus, ime koje mu nadjenu andeo još prije negoli se u utrobi zače.

(22) I kad se vrijeme njihova čišćenja⁴ prema Mojšijevu zakonu navrši, oni ga odnesoše u Jerusalem

³ Grč. Hristos.

⁴ Žena se četrdeset dana nakon poroda s vjerskog aspekta smatrala nečistom. Po isteku tog perioda prinosila se žrtva i opet se враćalo u stanje čistote.

da ga pred Gospoda iznesu – (23) kako je i zapisano u Zakonu Gospodnjem: "Svaki sin prvenac koji iz utrobe izide neka se Gospodu posveti" – (24) i da žrtvu prinesu, onako kako je u Zakonu Gospodnjem rečeno: "jedan par grlica ili dva golubića."

(25) I bijaše u Jerusalemu čovjek po imenu Simeon; i ovaj čovjek pravedan i pobožan bješe. On je utjehu Israilovu čekao; a nad njim je Duh Sveti bdio. (26) I bi mu od Duha Svetog objavljeno da neće vidjeti smrt prije nego što vidi Pomazanika Gospodnjeg. (27) Potaknut Duhom on u hram dođe; a kad roditelji uniješe dijete Isusa da za nj izvrše ono što je propis Zakona tražio, (28) on ga na ruke svoje primi i zahvali Bogu govoreći:

(29) "Sada, Gospode, puštaš slugu svoga u miru da podje,⁵
prema riječi twojoi,
(30) jer oči moje vidješe spasenje twoje,
(31) koje si ti pred svim narodima pripremio,
(32) svjetlo obznane neznačajcima,
i slavu naroda tvoga Isaila."

(33) A otac i majka djeteta bijahu zadivljeni onim što se o njemu govorilo. (34) Onda ih Simeon bla-goslovio, pa Mariji, majci njegovoj, reče: "Gle, ono je određeno za pad i uzdizanje mnogih u Israelu, i za znak kojem će se protiviti – (35) a i tebi će samoj mač dušu probosti – da bi se misli mnogih srca objelodanile."

(36) I bijaše jedna proročica Ana, kći Fanuelova, iz plemena Ašerova. Bila je u godine zašla; nakon djevičanstva svoga sedam je godina s mužem živjela, (37) a onda kao udovica sve do osamdeset i četvrte godine starosti. Iz hrama nikada nije izazila, nego je noću i danju postom i molitvom Bogu služila. (38) Baš u tom času ona priđe i, zahvaljujući Bogu, stade svima koji iskupljenje Jerusalema iščekivahu o djetetu govoriti.

(39) Kad Jozef i Marija uradiše sve po Zakonu Gospodnjem, vratise se u Galileju, u svoj grad Nazaret. (40) A dijete je raslo i jačalo i mudrošću se napajalo; a milost Božja nad njim je bila.

Dječak Isus ostaje u hramu

(41) Roditelji njegovi svake su godine za blagdan Pesaha u Jerusalem išli. (42) Kad mu je dvanaest godina bilo, oni – prema običaju blagdana – tamo

otidoše. (43) I dok su se vraćali kući, nakon što su tamo sve dane proveli, dječak Isus ostade u Jerusalemu, a roditelji njegovi za to ne znadoše, (44) već mišljahu da je on u karavani, pa otidoše jedan dan hoda; onda ga počeše tražiti među rodbinom svojom i poznanicima svojim. (45) Kako ga ne nadose, oni se vratiše u Jerusalem, da ga traže. (46) Nakon tri dana nadose ga u hramu kako među učiteljima sjedi, sluša ih i pitanja im postavlja. (47) Svi koji ga čuše zadivise se razboru njegovu i odgovorima njegovim. (48) Kad ga ugledaše, zapanjše se, a majka mu reče: "Sine, zašto nam ovo učini? Gle, otac te tvoj i ja zabrinuti tražimo."

(49) A on im reče: "Pa zašto ste me tražili? Zar niste znali da ja moram u kući Oca svoga biti?"⁶ (50) Ali oni ne razumješe govor što im ga on izreče.

(51) Onda on s njima dolje u Nazaret siđe i poslušan im bijaše; a majka njegova sve je ovo u srcu čuvala. (52) A Isus je napredovao u mudrosti, stasu i milosti kod Boga i ljudi.

Ivanova propovijed

3 Petnaeste godine vladavine cara Tiberija, kad Poncije Pilat bijaše upravitelj judejski, i Herod tetrarh⁷ galilejski, i brat njegov Filip tetrarh pokrajine iturejske i trahonitidske, a Lisanija tetrarh abilenski, (2) kad veliki svećenici bijahu Hanan i Kajafa – u pustinji riječ Božija Ivanu, sinu Zekarijinu, dođe. (3) I on sav kraj oko Jordana obide, propovijedajući da se treba pokajati i umociti za oproštenje grijeha, (4) onako kako je napisano u Knjizi riječi proroka Izajie:

"Glas jednoga koji viće u pustinji:

'Pripremite put Gospodnji,
poravnajte mu drumove.'

(5) Neka se napuni svaka dolina.
A svaka gora i brdo neka se spuste;
neka se krivi putevi isprave,
a neravnii poravnaju.

(6) I svi će ljudi vidjeti spasenje Božije."

(7) Tako on stade govoriti svijetu koji je izlazio da ga on u vodu umoci: "Vi, leglo guja! Ko vas je upozorio da bježite od gnjeva⁸ koji dolazi? (8) Zato

⁶ U grčkome može značiti i Zar niste znali da se ja moram pozabaviti poslovima svoga oca?

⁷ Tetrarh – sitni plemić s ograničenim ovlastima u Rimskom carstvu.

⁸ Tj. Božijega gnjeva.

nosite plodove koji odgovaraju pokajanju i ne usuđite se sebi reći: 'Mi imamo Abrahama za oca', jer ja vam kažem da je iz ovih stijena Bog kadar podiće djecu Abrahamu. (9) Sjekira je već položena na korijen stabala; zato se svako stablo koje ne rađa dobar plod siječe i baca u vatru."

(10) Svijet ga je pitao: "Šta onda da činimo?"

(11) A on im je odgovarao i govorio: "Čovjek koji dvije haljine ima neka ih podijeli s onim koji nijedne nema, a neka isto učini i onaj koji hrane ima."

(12) Dodoše i neki poreznici da se u vodu umoče, pa mu rekoše: "Učitelju, šta da mi činimo?"

(13) A on im reče: "Ne ubirite više od onoga što vam je naređeno."

(14) Onda ga vojnici upitaše govoreći: "A mi, šta mi da činimo?"

A on im reče: "Ne uzimajte ni od koga novac nasi-lu, i uz ucjene, i plaćom svojom zadovoljni budite."

(15) Dok je narod iščekivao, i dok su se svi u srćima svojim pitali o Ivanu da li je on Pomazanik,

(16) Ivan im svima odgovori i reče: "Što se mene tiče, umačem u vodu. Ali će doći jedan koji je moćniji od mene, a ja nisam dostojan odriješiti mu vezicu na sandali. On će vas umakati Duhom Svetim i vatrom. (17) Lopata mu je razvijača u ruci da očisti gumno svoje i da sakupi svoju pšenicu, u žitnicu, a pljevu će on vatrom neugasivom spaliti."

(18) I mnogim drugim riječima Ivan je narodu o Radosnoj vijesti govorio. (19) Ali kad on ukori tetrarha Heroda zbog Herodijade, žene brata nje-gova, i zbog svih opaćina koje Herod bijaše počinio, (20) Herod svemu tome doda i ovo: on Ivana u tamnicu baci.

Isusovo umočenje

(21) I dok se sav narod u vodu umakao, i Isus u vodu umočen bješe, a dok se on molio, nebo se otvori (22) i Duh Sveti u tjelesnom liku poput goluba spusti se na nj. I dođe glas s nebesa: "Ti si Sin moj voljeni, tobom sam ja veoma zadovoljan."

Isusov rodoslov

(23) Kad započe svoju službu, Isusu bijaše oko trideset godina. A on – smatralo se – bijaše sin Jozefa, sina Elija,

(24) sina Matata, sina Levija, sina Malkija, sina Janaja, sina Jozefa,

(25) sina Matatije, sina Amoca, sina Nahuma, sin Heslija, sina Nagaja,

(26) sina Mahata, sina Matatije, sina Šimija, sina Joseka, sina Jode,

(27) sina Johanana, sina Reše, sina Zerubbabila, sina Šealtijela, sina Nerija,

(28) sina Malkija, sina Adija, sina Kosama, sina El-madama, sina Era,

(29) sina Ješue, sina Eliezera, sina Jorima, sina Mata-tata, sina Levija,

(30) sina Šimona, sina Jude, sina Jozefa, sina Jona-ma, sina Elijakima,

(31) sina Male, sina Mane, sina Matate, sina Nata-na, sina Davida,

(32) sina Jišaja, sina Obeda, sina Boaza, sina Sal-mona, sina Nahšona,

(33) sina Aminadaba, sina Admina, sina Arnija, sina Hecrona, sina Pereca, sina Jude,

(34) sina Jakova, sina Izaka, sina Abrahama, sina Teraha, sina Nahora,

(35) sina Seruga, sina Reua, sina Pelega, sina Ebe-ra, sina Šelaha,

(36) sina Kenana, sina Arpakšada, sina Šema, sina Noe, sina Lameka,

(37) sina Metušelaha, sina Hanoka, sina Jareda, sina Mahalaleela, sina Kenana,

(38) sina Enoša, sina Šita, sina Adama, sina Boga.

Isusovo iskušenje

4 Isus se, pun Duha Svetoga, vrati s Jordana, pa ga Duh odvede u pustinju, (2) gdje ga je đavao četrdeset dana na kušnju stavljao. U tim danima on ništa jeo nije, a kad oni prodoše, on ogladnje.

(3) I đavao mu reče: "Ako si ti Sin Božiji, zapovjedi da ovaj kamen postane hljeb."

(4) A Isus mu odgovori: "Zapisano je: 'Čovjek ne živi samo o hljevu.'"

(5) I đavao ga gore visoko odvede pa mu pokaza u tren oka sva kraljevstva svijeta, (6) te mu reče: "Ja ču ti svu vlast nad njima i slavu njihovu dati; jer je ona meni predana, i ja je dajem kome hoću. (7) Pa ako preda me ničice padneš, sve će biti tvoje."

(8) Isus mu odgovori: "Zapisano je: 'Ti se Gospodu, Bogu svome, klanjam i samo njemu služi.'"

(9) Tad ga đavao odvede u Jerusalem pa ga postavi navrh hrama te mu reče: "Ako si ti Sin Božiji, baci se odavde dolje, (10) jer je zapisano: 'On će za te narediti anđelima svojim da te čuvaju'."

(11) i: 'Na rukama svojim oni će te uznijeti, da ti ne bi nogom o kamen udario.'

(12) A Isus mu odgovori: "Rečeno je: 'Ti nemoj Gospoda, Boga svoga, na kušnju stavljati.'

(13) Kad je đavao sa svakom kušnjom prestao, udalji se od njega do pogodna vremena.

Isus počinje javno djelovati

(14) I silom Duha Isus se u Galileju vrati, a glas o njemu po svem se kraju raširi. (15) Tad on u sinagogama njihovim podučavati stade, i svi ga hvaljaju.

(16) Tako on dođe u Nazaret, gdje je odrastao, i – kako je već bio navikao – u subotu u sinagogu uđe pa ustade da čita. (17) Dadoše mu svitak proroka Izajije, i on razmota svitak te nađe mjesto gdje bi jaše zapisano:

(18) "Duh je Gospoda na meni,
jer on me pomaza da donesem radosnu vijest si-
romasima;

on me posla da navijestim slobodu sužnjima
i povratak vida slijepcima,
da potlačene oslobodim,

(19) da objavim povoljnju godinu Gospodnju."

(20) I on smota svitak, vrati ga poslužitelju pa sjede; a oči svih u sinagogi bijahu u nj uprte. (21) Tad im on poče govoriti: "Danas se ovo Pismo, dok ste ga slušali, ispunilo."

(22) Svi su lijepo o njemu govorili i divili se ljupkim riječima koje su s usana njegovih dolazile. Govorili su: "Nije li ovo Jozefov sin?"

(23) A on im reče: "Nema sumnje, vi ćete mi nавести ovu izreku mudru: 'Liječiće, sebe izljeći! Što god smo čuli da je u Kafernaumu učinjeno – učini to i ovdje u zavičaju svome.'"

(24) I on reče: "Doista vam velim: nijedan prorok nije dobrodošao u svome rodnom gradu. (25) A zbilja vam velim: bijaše mnogo udovica u Israilu u Ilijino doba, kad se tri godine i šest mjeseci nebo zatvori, i kad teška glad svu zemlju pritisnu. (26) Ali Ilija ne bješe poslan nijednoj od njih osim nekoj udovici u Carfatu sidonskom. (27) I mnogo gu-
bavaca bijaše u Israilu u doba proroka Elizeja, ali se nijedan od njih osim Naamana Sirijca ne očisti."

(28) Svi se u sinagogi srdžbom ispunioše kad ovo začuše, (29) te ustadoše pa ga iz grada istjeraše i odvedoše ga na obronak brda na kojem grad njihov sagrađen bješe, da ga s litice bace. (30) Ali on kroz sred njih prođe i svojim putem ode.

Izlječenje obuzetog u sinagogi

(31) Onda on siđe u Kafernaum, grad galilejski. Podučavao ih je u subotu. (32) Bili su zapanjeni njegovim učenjem, jer mu riječ imaše moć.

(33) U sinagogi bješe neki čovjek opsjednut duhom nečistog, zloduhom, i on gromoglasno povi-ka. (34) "Ostavi nas na miru! Šta hoćeš ti od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš? Ja znam ko si ti: Svetac Božiji!"

(35) A Isus ga ukori riječima: "Budi miran i iz nje-
ga izidi!" Zli duh obori ga pred svim ljudima i izide tako da mu nimalo ne naudi.

(36) I svi oni bijahu zapanjeni, pa govorahu jedni drugima: "Kakva je ovo riječ? Jer s vlaštu i snagom on nečistim duhovima zapovijeda, a oni izlaze." (37) I vijest o njemu po svim se mjestima okolo raširi.

Liječenje Petrove punice i mnogih drugih

(38) Onda Isus ustade i ode iz sinagoge pa u dom Šimonov uđe. A punicu Šimonovu bijaše obuzela teška groznica, pa ga oni zamoliše da joj pomogne.

(39) Tad on, nagnuvši se nad nju, groznicu ukori, i ona je napusti, te ova najednom ustade i poče ih posluživati.

(40) Dok je sunce zalazilo, dovodili su mu sve one koji su od raznih bolesti bolovali, a on ih je, stavljajući ruku svoju na svakog od njih, liječio. (41) A i zli su duhovi iz mnogih izlazili, vrišteći: "Ti si sin Božiji!" Ali im on, koreći ih, ne dade da govore, jer su oni znali da je on Pomazanik.

(42) Kad se razdani, Isus izide i otide na jedno mjesto na samku. Svijet ga je tražio, pa kad dođe do njega, pokušaše ga odvratiti da od njih ode.

(43) Ali on im reče: "Ja moram i drugim gradova-
ma propovijedati radosnu vijest o kraljevstvu Bo-
žijem, jer radi toga sam ja poslan." (44) I on nastavi propovijedati u sinagogama judejskim.⁹

Prvi Isusovi učenici

5 I desi se, dok se narod oko Isusa tiskao i riječ Božiju slušao, da je on pored Genezaretskog jezera stajao. (2) I on vidje dvije lađe gdje stoje na obali jezera; ribari bijahu sišli s njih i mreže svoje sapirahu. (3) Tad se on pope na jednu lađu, onu koja je bila Šimonova, i zamoli ga da se od kopna

⁹ U nekim rukopisima стоји *galilejskim*.

malo otisne. A on sjede i nastavi podučavati ljudе iz lađe. (4) Kad je prestao govoriti, reče Šimonu: "Otisni se u duboku vodu i mreže svoje za lov bac!"

(5) Šimon odgovori i reče: "Gospodaru, svu smo noć naporno radili, i ništa ulovili nismo, ali ja ću učiniti kako ti veliš, pa će mreže zabaciti."

(6) Kad su to učinili, mnogo su ribu uhvatili, te im se mreže počeše razdirati. (7) Zato oni dadoše znak drugovima svojim s druge lađe da dođu i u pomoć im priteknu. I oni dodoše pa obje lađe napuniše tako da počeše tonuti.

(8) Kad to Šimon Petar vidje, on Isusu do koljena pade, govoreći: "Idi od mene, jer sam grešnik, Gospodine!" (9) I on i svi drugovi njegovи zapanjuše se zbog ribe što je bijahu ulovili, (10) a i Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, drugovi Šimonovi. Tad Isus reče Šimonu: "Ne boj se, odsada ćeš ti ljudе loviti!" (11) Kad lađe svoje na kopno izvukoše, oni sve ostaviše i za njim podoše.

Izlječenje gubavca

(12) Dok je Isus u jednom gradu bio, gle, neki gubavac nađe; pa kad ugleda Isusa, on licem na tlo pade i zamoli ga govoreći: "Gospodine, ako hoćeš, ti me možeš očistiti."

(13) Isus pruži ruku svoju i dotače čovjeka pa reče: "Hoću! Budi čist!" I najednom guba spade s njega.

(14) Isus mu naredi da ne kazuje nikome: "Nego idи, neka te svećenik pregleda i prinesi za očišćenje svoje ono što je Mojsije zapovjedio kao svjedočanstvo ljudima."

(15) Glas o Isusu sve se dalje prinosio, te se mnogi svijet okupljao da ga čuje i bolesti svoje izlijeći.

(16) A Isus bi se često u osamu povlačio i molio se.

Izlječenje uzetoga

(17) Jednoga dana dok je on podučavao, farizeji¹⁰ i učitelji Zakona koji bijahu došli iz svih sela galilejskih i judejskih i iz Jerusalema tamo su sjedili; a uz njega bješe Gospodnja snaga da bolesne liječi.

(18) I ljudi donesoše na nosilima čovjeka uzeta; pokušavali su da ga unesu i polože pred Isusa. (19) Ali kako zbog svjetine nikako ne nađoše puta da ga unesu, oni se popeše na krov i kroz crijev ga s nosiljkom njegovom spustiše pravo pred Isusa.

(20) Vidjevši vjeru njihovu, on reče: "Čovječe, grigesi su ti oprošteni."

(21) Pismoznanci i farizeji počeše u sebi misliti i govoriti: "Ko je ovaj što huli na Boga? Ko osim Boga samoga može grijeha oprostiti?"

(22) A Isus, znajući šta su oni mislili, reče im: "Zašto tako u srcima svojim mislite? (23) Šta je lakše – reći: 'Grijesi su ti oprošteni', ili reći: 'Ustani i hodaj'?" (24) Ali da biste znali da Sin Čovječiji¹¹ ima vlast na zemlji da grijeha prašta..." – Onda reče uzetome: "Ja ti kažem: ustani, uzmi slamaricu svoju i hajde kući!"

(25) On odmah pred njima ustade, uze ono na čemu je ležao i pode kući, Boga slaveći. (26) Svi su bili zapanjeni, te počeše Boga slaviti; i strah ih obuze, pa rekoše: "Danas mi neobične stvari vidjesmo."

Pozivanje Levija

(27) Nakon toga izide Isus i ugleda poreznika po imenu Levi¹² gdje sjedi u svojoj porezničkoj kućici, te mu reče: "Podi za mnom!" (28) I on ostavi sve, ustade i za njim podje.

(29) Onda Levi za nj veliku gozbu u domu svome pripremi; a sa njima su za stolom mnogi poreznici, a i drugi, sjedili. (30) Farizeji i pismoznanci njihovi prigovoriše učenicima njegovim govoreci: "Zašto vi s poreznicima i grešnicima¹³ jedete i pijete?"

(31) A Isus im odgovori i reče: "Onima koji su zdravi liječnik ne treba, nego onima koji su bolesni. (32) Ja nisam došao da pravedne zovem, nego grešnike."

Pitanje o postu

(33) Potom mu rekoše: "Ivanovi učenici često poste i mole se, isto čine i učenici farizejski, a tvoji jedu i piju."

(34) A Isus im reče: "Vi ne možete natjerati svatore da poste dok je mladoženja s njima, možete li?"

(35) Ali doći će dani kad će im mladoženju odvesti; tada će oni u to vrijeme postiti."

(36) I još im on ovo slikovito kaza: "Niko ne kida komad tkanine s nove haljine da ga na staru haljinu prišije; jer tako će on novu haljinu poderati, a ni zakrpa s nove haljine staroj haljini neće odgo-

¹¹ Sin Čovječiji je Isusov uobičajeni mesijanski naslov.

¹² Ime mu je bilo i Matej.

¹³ Ovdje se pod grešnicima misli na Jevreje koji se nisu držali Zakona datog proruku Mojsiju onako kako su ga interpretirali farizeji.

varati. (37) I niko ne nalijeva mlado vino u stare mjehove; jer mlado vino prodre mjehove i prolije se, a mjehovi propadnu. (38) Nego, mlado se vino mora u nove mjehove naliti. (39) I niko, pošto se starog vina napije, ne traži novoga; jer on veli: 'Staro je bolje.'

Isus gospoduje nad subotom

6 Dogodilo se jedne subote da je Isus prolazio kroz žitna polja, a učenici njegovi brali su klasove, trli ih rukama i jeli. (2) Tad neki farizeji rekoše: "Zašto činite ono što dopušteno nije subotom?" (3) A Isus im odgovarajući reče: "Zar nikad niste čitali šta je David učinio kad je ogladnio, on i drugovi njegovi, (4) kako je ušao u kuću Božiju, pa je uzeo i jeo hljeb posvećeni¹⁴, koji nikome osim svećenicima nije dopušteno jesti, pa ga pratiocima svojim dao?" (5) Onda im on reče: "Sin Čovječiji gospoduje nad subotom."

(6) Druge subote uđe on u sinagogu i poče podučavati; a tamo je bio čovjek kome desna ruka bijaše usahla. (7) Pismoznanci i farizeji pazili su na nj, da vide hoće li liječiti u subotu, da bi ga optužili. (8) Ali on je znao misli njihove, te reče čovjeku s usahлом rukom: "Ustani i istupi!" A on ustade i naprijed prođe. (9) Tad im Isus reče: "Pitam vas je li u subotu dopušteno činiti dobro ili nažao činiti, spasiti život ili ga upropastiti?" (10) Nakon što ih pogleda sve naokolo, reče onom čovjeku: "Ispruži ruku!" On to učini, i ruka mu ozdravi. (11) Ali ove bijes obuze, pa počeše jedni s drugima raspravljati šta bi s Isusom mogli učiniti.

Dvanaesterica izabranih

(12) U to doba ode Isus u goru da se moli, i on svu noć provede moleći se Bogu. (13) A kad dan osvanu, on pozva učenike svoje i između njih izabra dvanaestericu, koje on nazva i apostolima: (14) Šimona, kojemu još nadjenu ime Petar, i brata mu Andriju; i Jakova i Ivana; i Filipa i Bartolomeja; (15) i Mateja i Tomu; Jakova Alfejeva, i Šimona, kojeg su zvali Zelot¹⁵; (16) Judu Jakovljeva, i Judu Iskariota, koji izdajnik postade.

¹⁴ U čadoru sastanka svake je subote Bogu posvećivano dvanaest hljebova (v. Levijevski zakonik 24:5-9). Oni su nazvani *hljebom za postignuće Božijeg prisustva*.

¹⁵ Zelot znači *koji voli domovinu*. U vrijeme tadašnje rimske uprave taj su nadimak nosili pripadnici radikalne jevrejske stranke.

Sretnici i nesretnici

(17) Isus s njima siđe pa stade na jednoj zaravni; a tamo bijaše velik broj njegovih učenika i mnoštvo ljudi iz sve Judeje i Jerusalema te s tirskog i sidonskog priobalja, (18) koji bijahu došli da ga čuju i da se od bolesti svojih izlijče; izlijеčeni su bili i oni koje su nečisti duhovi mučili. (19) I sav se narod trudio da ga dotakne, jer snaga je iz njega izbjala i sve ih lječila.

(20) I gledajući u učenike svoje, on reče: "Blago vama, siromasi, jer vaše je kraljevstvo Božije!

(21) Blago vama koji ste sada gladni, jer ćete se vi nasititi! Blago vama koji sada plačete, jer ćete se vi smijati!

(22) Blago vama kad vas ljudi mrze, i izopćuju vas, i vrijeđaju vas, i kao зло ime vaše preziru, zbog Sina Čovječijeg.

(23) Toga se dana radujte i od radosti skačite, jer, gle, velika je vaša nagrada na nebu. Ta isto su tako i očevi njihovi s prorocima postupali.

(24) A teško vama koji ste bogati, jer ste vi udobnost u svemu osjetili.

(25) Teško vama koji ste sada siti, jer ćete vi ogladnjeti. Teško vama koji se sada smijete, jer ćete vi tugovati i plakati.

(26) Teško vama kad svi ljudi o vama dobro govorere, jer isto su tako očevi njihovi s lažnim prorocima postupali.

Voljeti neprijatelje

(27) A vama koji čujete ja velim: Volite svoje neprijatelje, činite dobro onima koji vas mrze, (28) blagosiljajte one koji vas proklinju, molite se za one koji s vama loše postupaju. (29) Ko god vas udari po jednom obrazu – okrenite mu i drugi; i ko god vam ogrtac uzme – ne branite mu ni košulje svoje. (30) Podaj svakome ko ište od tebe, i ko god uzme nešto što je tvoje – ne traži to natrag. (31) Postupaj s drugima onako kako bi ti htio da oni s tobom postupaju. (32) Ako volite one koji vas vole – kakvo priznanje očekujete? Ta i grešnici vole one koji njih vole. (33) Ako vi činite dobro onima koji vama dobro čine – kakva vam je nagrada? Ta i grešnici isto čine.

(34) Ako pozajmljujete onima od kojih očekujete da ćete nazad dobiti – kakvu nagradu očekujete? Ta i grešnici pozajmljuju grešnicima, da bi jednako nazad dobili. (35) Nego, dušmane svoje volite, i dobro činite, i pozajmljujte ne očekujući ništa

natrag – pa će vam nagrada velika biti, i vi ćete sinovi Svevišnjega biti, jer on je dobar prema nezahvalnim i zlima. (36) Budite milostivi, kao što je milostiv Otac vaš.

Ne sudite druge

(37) Nemojte suditi, pa vam se neće suditi; ne osuđujte, pa nećete osuđeni biti; opravljajte, pa će vam oprošteno biti. (38) Dajite, pa će vam se dati. Dobra mjera, stisnuta, stresena i prepuna, u krilo će vam se istresti. Jer kako budete mjerili, tako će se i vama mjeriti.

(39) On im i ovo slikovito kaza: "Slijepac ne može voditi slijepca, zar ne? Neće li obojica upasti u jamu? (40) Učenik nije iznad učitelja svoga; a svakokoj je potpuno poučen kao učitelj svoj će biti.

(41) Zašto gledaš u trun što je u oku brata tvog, a ne primjećuješ cjepanicu u oku svom? (42) Ili, kako možeš reći bratu svom: 'Brate, daj da ti izvadim trun iz oka; kad sam ne vidiš cjepanicu u oku svom? Licemjere, najprije izvadi cjepanicu iz oka svog, pa ćeš onda jasno vidjeti da izvadiš trun iz oka brata svog. (43) Nema dobra stabla koje loš plod daje niti, opet, lošeg stabla koje dobar plod daje. (44) Jer svako se stablo po plodu svome poznaće. Ne beru ljudi s trnja smokve niti s drače grožđe beru. (45) Dobar čovjek iznosi dobro iz riznice dobra u srcu svome, a zao čovjek iznosi zlo iz riznice zla u srcu svome; jer usta njegova govore onim što ispunja srce njegovo."

Graditelji i temelji

(46) "Zašto me zovete: 'Gospodine! Gospodine!', a ne činite ono što kažem? (47) Ko god meni dode i čuje riječi moje i radi po njima – pokazat ću vam kakav je taj: (48) on je kao čovjek koji kuću gradi, koji je duboko iskopao i na stijenu temelje postavio; pa kad poplava bude, bujica na tu kuću navalii, ali je ne može uzdrmati jer je dobro sagrađena. (49) A onaj koji je čuo, ali ne radi po njima sličan je čovjeku koji je bez temelja kuću na zemlji sagradio; bujica na nju navalii, i ona se najednom sruši, i velika ruševina od te kuće bude."

Stotnikova vjera

7 Kad je pred narodom dovršio sav govor svoj, Isus ode u Kafernaum. (2) A sluga nekog stotnika čete, kojeg je gospodar njegov visoko cijenio,

bijaše nasmrt bolestan. (3) Kad je ovaj čuo za Isusom, on posla nekoliko jevrejskih starješina da ga upitaju da dode i spasi život njegovom sluzi. (4) Kad dođoše Isusu, oni ga usrdno zamoliše riječima: "On je vrijedan da ti to za nj učiniš, (5) jer on voli narod naš, i on nam je sinagogu sagradio."

(6) Tad Isus podje s njima; i ne bješe daleko od kuće, kad mu stotnik posla prijatelje da mu kažu: "Gospodine, ne muči se više, jer ja nisam vrijedan da mi ti pod krov uđeš – (7) zato i ne vidjeh sebe dostoјnjim da ti dođem – nego samo reci riječ, i sluga će moj ozdraviti. (8) Jer i ja sam čovjek podložan vlasti, s vojnicima pod sobom, pa jednomo kažem: 'Idi!' – i on ode, a drugome: 'Dođi!' – i on dode, i slugi svome: 'Uradi to!' – i on to uradi."

(9) Kad Isus ovo ču, zadivi mu se pa se okrenu mnoštvu koje je išlo za njim i reče: "Velim vam, ni u Israيل tolike vjere ne nađoh." (10) Kad se oni koji bijahu poslani vratiše kući, zatekoše slugu u dobru zdravlju.

Proživljenje mladića iz Naina

(11) Ubrzo Isus ode u grad po imenu Nain; i učenici njegovi i veliko mnoštvo svijeta podođe s njim. (12) Pa kad se primaknu vratima gradskim, bijahu iznosili mrtvaca, sina jedinca u majke, a ona udovica bijaše; i velika je gomila ljudi iz grada s njom bila. (13) Kad je Gospodin vidje, on se na nju sažali pa joj reče: "Ne plaći!"

(14) On pride i nosila dotaknu, a nosači stadoše. I on reče: "Mladiću, tebi govorim, ustani!" (15) Mrtvac se pripodiže i poče govoriti, a on ga majci njegovo vradi.

(16) Strah obuze sve njih, te slavlju Boga riječima: "Velik se prorok među nama pojavi!", i: "Bog se pobrinu za narod svoj!" (17) Ova vijest o njemu pronese se svom Judejom i svom okolicom.

Ivanovo izaslanstvo

(18) O svim ovim događajima Ivana izvijestiše učenici njegovi. (19) Ivan pozva dvojicu učenika svojih pa ih posla Gospodinu da upitaju: "Jesi li ti Očekivani, ili da drugoga tražimo?"

(20) Kad mu ovi ljudi dođoše, rekoše: "Ivan Umočitelj posla nas tebi da upitamo: 'Jesi li ti Očekivan, ili da drugoga tražimo?'"

(21) Baš u tom času Isus je mnoge liječio od bolesti, muka i zlih duhova; i mnogima koji bijahu

slijepi vid je vraćao. (22) I on im odgovori i reče: "Idite i javite Ivanu šta ste vidjeli i čuli: slijepi progleđaju, hromi hodaju, gubavi su očišćeni, gluhi čuju, mrtvi ustaju i siromašnima se propovijeda Radosna vijest. (23) Blago onom ko ne zabludi zbog mene."

(24) Kad izaslanici Ivanovi odoše, Isus poče govoriti svjetini o Ivanu: "Šta ste išli gledati u pustinji? Trsku koju vjetar ljlula? (25) Pa šta ste onda išli gledati? Čovjeka odjevena u sjajne haljine? Oni koji nose sjajne haljine i u raskoši žive u kraljevskim su dvorima! (26) Pa šta ste onda išli gledati? Proroka? Jeste, velim vam, i onoga koji je više nego prorok. (27) To je onaj o kojem je zapisano: 'Gle, ja pred tobom vjesnika svoga šaljem, koji će pripremiti put tvoj pred tobom.' (28) Velim vam, među onima koje su rodile žene nema nikoga od Ivana većega. Ali onaj koji je najmanji u kraljevstvu Božnjem veći je od njega."

(29) Sav narod, i poreznici, kad ovo čuše, priznadoše pravdu Božiju tako što se Ivanovim umočenjem u vodu umočiše. (30) Ali farizeji i zakonoznaci odbaciše ono što je Bog kanio s njima, ne htijući da ih on u vodu umoči.

(31) "S čime da onda usporedim ljude ovoga naraštaja? Na kog su nalik? (32) Oni su poput djece što sjede na trgu i jedna drugoj dovikuju govoreći: 'Mi smo vam svirali na fruli, a vi niste igrali; mi smo pjevali tužaljku, a vi niste zaplakali.' (33) Ta dođe Ivan Umočitelj, koji ne jede hrleba i ne piye vina, pa vi velite: 'On ima zloduha!' (34) Dode Sin Čovječiji, koji jede i piye, pa vi velite: 'Gle, izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!' (35) Ali mudrost opravdavaju sva djeca njezina."

Isus i grešnica

(36) Jedan farizej pozva Isusa da s njim jede, pa on ode u farizejevu kuću i namjesti se. (37) A bijaše u gradu jedna grešnica; pa kad dozna da on u farizejevoj kući za stolom sjedi, ona alabastrenu bočicu miomirisa donese: (38) i dok je iza njega do nogu njegovih stajala, ona mu, plaćući, suzama svojim poče noge kvasiti, pa ih stade kosom svojom potirati i ljubiti ih i miomirisom ih mazati.

(39) Kad farizej, koji ga bijaše pozvao, to vidje, on pomisli: "Da je ovaj čovjek prorok, on bi znao ko je i kakva je ova žena što ga dodiruje, da je grešnica."

(40) A Isus mu reče: "Simone, imam ti nešto kazati."

A on reče: "Kaži, Učitelju."

(41) "Jedan pozajmljivač novca imao je dva dužnika: jedan je dugovao pet stotina dinara, a drugi pedeset dinara. (42) Kako nisu mogli dug vratiti, on velikodušno obojici oprosti. Pa koji će ga od njih više voljeti?"

(43) Šimon odgovori i reče: "Mislim onaj kojem je veći dug oprostio."

A on mu reče: "Pravo si prosudio."

(44) I okrećući se prema ženi, reče Šimonu: "Vidiš li ti ovu ženu? Ja ti u kuću udoh; ti mi ne dade vode za noge moje,¹⁶ a ona mi suzama svojim noge pokvasi i kosom ih svojom otrą. (45) Ti me ne poljubi, a ona, otkad udoh, ne prestade noge moje ljubiti. (46) Ti mi glavu uljem ne pomaza, a ona mi pomaza noge miomirisom. (47) Zato ti ja velim: grijesi njeni, kojih je mnogo, oprošteni su, zato je ona mnogo voljela; a onaj kojem se malo prašta malo voli."

(48) Onda joj on reče: "Grijesi su ti oprošteni!"

(49) Oni koji su s njim za stolom sjedili počeše među sobom govoriti: "Ko je ovaj da čak i grijeha prašta?"

(50) A on reče ženi: "Vjera te tvoja spasila; podi u miru."

Žene u Isusovoj pratnji

8 Ubrzo Isus poče obilaziti gradove i sela, propovijedajući i navješćujući radosnu vijest o kraljevstvu Božnjem. S njim su bila dvanaesterica (2) i neke žene koje bijahu od zlih duhova i bolesti izlijecene: Marija, koju su zvali Magdalanka¹⁷, iz koje bijaše sedam zlih duhova izšlo, (3) i Ivana, žena Kuza, Herodova upravitelja, i Suzana i mnoge druge koje su ih svojim dobrima pomagale.

Isus govorí slikovito: Priča o sijaču

(4) Dok se sabiralo mnoštvo svijeta i dok su ljudi iz raznih gradova dolazili k njemu, Isus reče u slici:

(5) "Sijač izide da sjeme svoje posije. Dok je sijao, neke sjemenke padoše pokraj puta, i one bijahu pogazene, te ih ptice s neba pozobaše. (6) Neke padoše na kamen, i čim nikoše, sasušiće se, jer ne imadahu vlage. (7) Neka padoše među trnje, i trnje

¹⁶ Tj. nisi me primio kako dolikuje.

¹⁷ Ona je rodom bila iz grada Magdale. Nju ne treba poistovjećivati s grešnicom o kojoj je riječ u poglavljju 7, niti s Marijom iz Betanije (v. Ivan 11:1).

s njima izraste pa ih uguši. (8) A neke padaju na dobru zemlju pa izrastoše i rodiše stostruko." Kad to reče, on povika: "Ko ima uši da čuje – neka čuje!" (9) Učenici njegovi upitaše ga šta znači ovaj slikoviti govor. (10) A on reče: "Vama je dato da spoznate tajne kraljevstva Božijeg, a drugima je to u slikama – da gledaju, ali ne opažaju, i slušaju, ali ne razumiju.

(11) A ovo je značenje slikovita govora: sjeme je riječ Božija – (12) ono pokraj puta jesu oni koji su čuli; onda dođe đavao i otme im riječ iz srca, da oni ne bi vjerovali i spašeni bili; (13) ono na kamenu jesu oni koji s radošću prime riječ kad je čuju; ali oni nemaju korijena: jedno vrijeme vjeruju, pa u vrijeme kušnje otpadaju; (14) koje pade među trnje – to su oni koji su čuli, ali ih u putu uguše brije, blago i užici svjetski, pa oni plodom ne sazriju. (15) A ono na dobroj zemlji – to su oni koji su poštenim i dobrim srcem riječ čuli, pa je čvrsto drže i ustrajno plod daju."

Priča o svjetiljci

(16) "Niko svjetiljku, nakon što je upali, sudom ne pokrije niti je pod postelju stavi, nego na stalak da bi oni koji ulaze svjetlo vidjeli. (17) Jer nema ništa skriveno što se neće na vidjelo iznijeti niti tajno što se neće obznaniti i na glas izići. (18) Zato pazite kako slušate; jer ko god ima¹⁸ – njemu će se još dati, a ko god nema – oduzet će mu se i ono što misli da ima."

Isusova majka i braća

(19) Onda mu majka i braća dodoše, ali mu nisu mogli od gomile prići. (20) Neko mu reče: "Majka tvoja i braća tvoja napolju stoe, želeći te vidjeti." (21) A on im odgovori i reče: "Majka moja i braća moja oni su koji riječ Božiju čuju i izvršavaju je."

Stišavanje vjetra

(22) Jednoga dana Isus i učenici njegovi ukrcše se na lađu, pa im on reče: "Hajdemo prijeći na drugu stranu jezera." I oni se otisnuše. (23) Ali dok su plovili, on zaspao. Uto se na jezero spusti snažan vjetar, te ih voda mogaše potopiti, i oni se nađoše u opasnosti.

(24) Tad otidoše do Isusa pa ga probudiše riječima: "Učitelju, Učitelju, izgibosmo!" A on ustade pa ukori vjetar i uzburkane valove, i oni se utišaše i sve se smiri.

(25) Onda im on reče: "Gdje vam je vjera?" U strahu i čudu oni jedni drugima rekoše: "Pa ko je ovaj da i vjetru i vodi zapovijeda, a da mu se oni pokoravaju?"

Izlječenje obuzetog iz Gerase

(26) Onda oni otploviše do kraja geraskog, koji je naspram Galileje. (27) I kad Isus na kopno zakorači, izide mu ususret neki čovjek iz grada kojeg zlodusi bijahu opsjeli; on već dugo ne bijaše haljine obukao, i nije živio u kući, već u grobnicama. (28) Kad ugleda Isusa, on povika i pred njega pade pa iz svega glasa dreknu: "Šta hoćeš od mene, Isuse, Sine Boga Svevišnjeg? Preklinjem te, ne muči me!" (29) Jer on bijaše zapovjedio nečistom duhu da iz čovjeka izide. On ga je mnogo puta obuzimao. Ovaj je lancima i okovima vezan bio i pod stražom su ga držali, ali bi on lance svoje pokidao i zloduh bi ga u pustinju otjerao.

(30) Isus ga upita: "Kako ti je ime?"

A on reče: "Legija", jer mnogo zloduha bijaše u njemu. (31) Oni su ga preklinjali da im ne zapovjedi da u bezdan odu.

(32) A tamo bijaše jedno veliko krdo svinja koje se hranilo na padini brda. Zlodusi ga preklinjahu da im dopusti da u svinje udru, pa im on dopusti. (33) Zlodusi izidoše iz čovjeka i u svinje udioše; krdo pojuri niz strmu obalu u jezero i utopi se.

(34) Kad čobani vidješe šta se zabilo, pobjegoše i to ispričaše u gradu i po tom kraju. (35) Ljudi izidoše da vide šta se zabilo. Dodoše Isusu i nađoše čovjeka iz kojeg zlodusi bijahu izišli kako Isusu do nogu sjedi, obučen i pri zdravoj pameti, i uplašiše se. (36) Oni koji to bijahu vidjeli ispričaše im kako je opsjednuti čovjek spašen. (37) I sav narod iz kraja geraskog i okolice zamoli Isusa da od njih ode, jer ih golem strah obuze; i on uđe u lađu i vrati se.

(38) Čovjek iz kojeg zlodusi bijahu izišli molio ga je da mu dopusti da bude s njim, ali ga on posla nazad, govoreći: (39) "Vrati se kući svojoj i kazuj šta je sve za te Bog učinio." Tako on ode i po cijelom gradu ispriča o velikim stvarima koje Isus za nj učini.

¹⁸ Tj. ko god razumije te tajne.

Proživljenje djevojčice i izlječenje žene

(40) A kad se Isus vрати, narod ga rado primi, jer su ga svi čekali. (41) I dođe neki čovjek po imenu Jair – a on bijaše poglavar sinagoge – pa Isusu pred noge pade i stade ga preklinjati da mu u kuću svrati, (42) jer on imadaše kćer jedinicu, kojoj bijaše dvanaestak godina, a na samrti bješe.

I dok je Isus išao, mnoštvo svijeta tiskalo se oko njega. (43) Tad mu se neka žena koja je patila od krvarenja dvanaest godina, i нико је nije mogao izlječiti, (44) primaknu straga i dotaknu resu nje-gova ogrtića, pa joj krvarenje najednom prestade. (45) Isus reče: "Ko me dotaknu?"

I dok su to svi oni nijekali, Petar reče: "Učitelju, narod se gomila i stišće te."

(46) Ali Isus reče: "Neko me zbilja dodirnuo, jer ja osjetih da snaga iz mene izide."

(47) Kad žena vidje da nije mogla neprimijećena otici, ona dršćući dođe pa pred nj pade i pred svim narodom reče zašto ga je dotakla i kako je najednom ozdravila.

(48) A on joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja izlječila; podi u miru!"

(49) Dok je on još govorio, dođe neko iz kuće službenika sinagoge i reče: "Umrla ti je kći; ne smetaj više Učitelju!"

(50) Ali kad Isus ovo ču, on mu odgovori: "Ne boj se, samo vjeruj, i ona će ozdraviti!"

(51) Kad on u kuću dođe, ne dade nikome da uđe s njim, samo Petru, Ivanu i Jakovu te ocu i majci djevojčinoj. (52) Svi su plakali i naricali za njom, ali on reče: "Prestanite plakati, jer ona nije umrla, nego spava!"

(53) Oni ga ismijavaju, jer su znali da je umrla.

(54) Ali on je uze za ruku i zovnu riječima: "Dijete, ustani!" (55) I duh joj se vrati, te ona odjednom ustade, a on naredi da joj se dadne da jede. (56) Roditelji njezini bijahu zapanjeni, a on im naredi da nikome ne govore o onome što se zabilo.

Služba dvanaesterice

9 Isus pozva dvanaestericu i dade im moć i vlast nad svim zlodusima i da bolesne liječe.

(2) I on ih posla da kraljevstvo Božije navješćuju i da bolesne liječe. (3) I reče im: "Ne nosite ništa za put: ni štapa ni torbe ni hljeba ni novca, i ne imajte i drugu haljinu. (4) U koju god kuću uđete, tamo ostanite dok taj grad ne napustite. (5) A što se tiče

onih koji vas ne prime – kad iz toga grada budete izlazili, otresite prašinu s tabana svojih, za svjedočanstvo protiv njih." (6) I oni podoše pa krenuše kroz sela, svuda propovijedajući Radosnu vijest i liječeći bolesne.

(7) Tetrahar Herod čuo je za sve što se zbiva, i on uistinu bijaše zbumjen jer neko reče da se Ivan iz mrtvih podigao, (8) neko da se Ilija pojavi, a drugi da je jedan od drevnih proroka ponovo ustao. (9) Herod reče: "Ja sam Ivanu glavu odrubio. Ali ko je ovaj čovjek o kojem ovakve stvari čujem?" I on ga je nastojao vidjeti.

Isus nahrani pet hiljada ljudi

(10) Kad se apostoli vratiše, oni Isusu ispričaše sve što bijahu učinili. Onda ih on sa sobom povede pa se oni povukoše u grad zvani Betsaida. (11) Ali narod to doznade pa za njim krenu. On ih lijepo dočeka; govorio im je o kraljevstvu Božijem i liječio one kojima je lik trebao.

(12) Dok se dan primicao kraju, dvanaesterica dođe pa mu rekoše: "Otpusti narod da ode u okolna imanja i krajeve da hranu i konak nađe, jer smo mi ovdje u pustu mjestu."

(13) Ali on im reče: "Dajte im vi da jedu!"

"Mi imamo", rekoše oni, "samo pet pogača i dvije ribe, osim ako ne odemo i svemu ovome svijetu hranu ne kupimo."

(14) Bilo je oko pet hiljada muškaraca. Tad on reče učenicima svojim: "Posjedajte ih u skupine od po pedeset." (15) Oni tako učiniše pa ih sve posjedaše.

(16) Onda on uze pet pogača i dvije ribe pa, gledajući u nebo, blagoslovi hranu, i razlomivši ih dade ih učenicima da ih stave pred svijet. (17) Svi su jeli i nasitili se. Onda pokupiše dvanaest punih sepetica razlomljenih komada koji iza njih ostadoše.

Petar priznaje Isusa Pomazanikom

(18) Desi se jednom dok se Isus sam molio, a s njim bijahu učenici njegovi, da ih on upita govorći: "Šta kaže svijet ko sam ja?"

(19) Oni mu odgovoriše: "Jedni kažu Ivan Umočitelj, drugi Ilija, a treći da je jedan od drevnih proroka ustao."

(20) A on ih upita: "A šta vi kažete ko sam ja?"

Odgovarajući, Petar reče: "Pomazanik¹⁹ Božiji."

¹⁹ V. nap. uz Luka 2:11.

Isus prvi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(21) Ali on ih upozori i naredi im da nikome o tom ne govore, (22) dodavši: "Sin Čovječiji mora mnogo trpjeti, i starješine i glavni svećenici i pismoznanci moraju ga odbaciti, te on mora ubijen biti i treći dan uskrsnuti." (23) Onda on svima reče: "Ako iko hoće da podje za mnom, mora se odreći sebe i svaki dan križ svoj uprtiti²⁰ i mene slijediti. (24) Jer ko god želi spasiti život svoj izgubit će ga, a ko god izgubi život svoj zarad mene, spasit će ga. (25) Ta kakva je korist čovjeku da dobije sav svijet, a sebe izgubi ili se upropasti? (26) Ko se god postidi mene i riječi mojih, i njega će se Sin Čovječiji postidjeti kad dođe u slavi svojoj i u slavi Oca i anđela svetih. (27) A uistinu vam velim: ima nekih koji ovdje stoje što neće okusiti smrt sve dok ne vide kraljevstvo Božije."

Preobraženje Isusa

(28) Oko osam dana nakon što ovo reče on uze sa sobom Petra, Ivana i Jakova pa se pope na goru da se moli. (29) Dok se on molio, izgled se njegova lica promijeni, a odjeća mu pobijelje i zasja. (30) I gle, dva su čovjeka s njim zborila, a to bjehu Mojsije i Ilija, (31) koji, pojavivši se u sjaju, govorahu o njegovoj smrti što ju je on u Jerusalemu trebao dočekati.

(32) Petra i saputnike njegove bijaše san savladao, ali kad se posve razbudiše, vidješe sjaj njegov i dva čovjeka gdje s njim stoje. (33) I dok su oni odlazili od njega, Petar, ne znajući šta govoriti, reče Isusu: "Učitelju, dobro je da budemo ovdje. Načinimo tri sjenice – jednu za te, jednu za Mojsija i jednu za Iliju."

(34) Dok je on to govorio, pojavi se oblak i zasjeni ih; i oni se uplašiše kad u oblak zamakoše. (35) Onda iz oblaka doprije glas: "Ovo je Sin moj, Oda-brani; njega slušajte!" (36) I kad se začu glas, Isus se nađe sam. Oni su šutjeli i nikome u to vrijeme nisu ništa o onome što bijahu vidjeli govorili.

Izlječenje opsjednutog dječaka

(37) Sutradan, kad siđoše s gore, silan mu svijet ususret izide. (38) I neki čovjek iz gomile zavika:

²⁰ Križ svoj uprtiti znači biti spremjan podnijeti sve, čak i vlastiti život žrtvovati na tom putu.

"Učitelju, molim te da mi sina pogledaš, jedinac mi je. (39) Duh ga obuzme, pa on najednom završti, i u grčeve ga baci, pa on zapjeni; i samo ga se, mrvareći ga, s mukom okani. (40) Ja sam učenike tvoje molio da ga istjeraju, ali oni ne mogahu."

(41) A Isus odgovarajući reče: "O nevjerni i pokvareni naraštaju, dokle ću biti s vama i trpjeti vas? Dovedi ovamo sina svoga!"

(42) Dok je ovaj prilazio, zloduh ga o zemlju tresnu i u grčeve ga baci. Ali Isus ukori nečistog duha i izliječi dječaka pa ga ocu njegovu vrati. (43) I svi su se čudu nađoše pred veličinom Božjom.

Isus drugi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

I dok su se svi divili svemu što je on činio, on učenicima svojim reče: (44) "Neka vam se ove riječi u uši utuve: Sin Čovječiji bit će predan u ruke ljudima." (45) Ali oni nisu razumjeli ove riječi; one su od njih skrivene bile da ih oni ne bi shvatili, a bojali su se pitati ga o tim riječima.

Ko je najveći

(46) Među njima se zametnu rasprava o tome koji bi od njih mogao biti najveći. (47) Ali Isus, znajući šta su oni u srcima svojim mislili, uze jedno dijete i postavi ga kraj sebe (48) pa im reče: "Ko god u moje ime ovo dijete primi – mene prima, a ko god primi mene – prima onoga koji je mene poslao. Ko je među svima vama najmanji, taj je velik."

(49) Ivan odgovori: "Učitelju, vidjeli smo jednog gdje izgoni zloduhe u tvoje ime, i pokušali smo ga spriječiti jer on ne ide s nama."

(50) A Isus mu reče: "Nemojte mu braniti, jer ko nije protiv vas – za vas je."

Samrijanci odbacuju Isusa

(51) Kako se bližilo vrijeme njegovu uzdignuću, on čvrsto riješi da ode u Jerusalem. (52) Poslao je pred sobom glasnike, pa oni krenuše te dođoše u jedno samrijansko selo da za nj sve pripreme.

(53) Ali ga oni ne primiše jer se on bijaše zaputio u Jerusalem. (54) Kad to Jakov i Ivan, učenici njegovi, vidješe, oni rekoše: "Gospodine, hoćeš li da zapovjedimo vatri da s neba siđe i proguta ih [kako je činio i Iliju]?" (55) A on se okrenu i ukori ih [rekavši: "Vi ne znate od kakvog ste duha! (56) Ta

nije Sin Čovječiji došao da živote ljudske uništava, nego da ih spašava!”^{21]} I oni odoše u drugo selo.

Slijedeњe Isusa

(57) Dok su oni putem išli, neko mu reče: “Ja ču te slijediti kamo god da kreneš.”

(58) A Isus mu reče: “Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnezda, a Sin Čovječiji nema gdje glavu svoju spustiti.”

(59) A nekom drugom reče: “Slijedi me.”

Ali ovaj reče: “Gospodine, najprije mi dopusti da odem i oca svoga ukopam.”^{22]}

(60) A on mu reče: “Dopusti mrtvima da mrtve svoje ukopavaju, a tebe što se tiče – ti idi i svuda kraljevstvo Božije navješću.” (61) A neko drugi reče: “Ja ču te slijediti, Gospodine, ali mi najprije dopusti da se s ukućanima oprostim.”

(62) A Isus mu reče: “Niko ko ruku svoju na plug metne pa natrag pogleda nije prikladan za kraljevstvo Božije.”

Slanje sedamdeseterice

10 Poslije toga Gospodin odredi još sedamdesetericu²³ pa ih po dvojicu pred sobom posla u svaki grad i mjesto kamo je sam kanio otići.

(2) I on im reče: “Ljetine je mnogo, a radnika malo. Zato molite Gospodara ljetine da pošalje radnike u žetvu svoju.

(3) Idite! Evo, ja vas kao janjce među vukove šaljem. (4) Ne nosite ni pojasa novčanog ni torbe ni obuće, i nikog putem ne pozdravljajte.

(5) U koju god kuću uđete, najprije recite: ‘Mir ovoj kući!’ (6) Bude li tamo čovjek mira, blagoslov će se vaš na nj spustiti, a ako ne bude, vama će se vratiti. (7) Ostanite u toj kući, jedući i pijuci šta vam oni daju, jer radnik je vrijedan plaće svoje. Ne idite od kuće do kuće.

(8) U koji god grad uđete pa vas prime, jedite ono što se pred vas iznese; (9) liječite u njemu bolesne i kažite im: ‘Kraljevstvo vam se Božije primaklo.’

(10) A u koji god grad uđete pa vas ne prime, izidite na ulice njegove i recite: (11) ‘I prašinu iz vašega grada, što nam je za noge prionula, mi zbog vas otresamo. Ali znajte ovo: kraljevstvo je Božije na

pomolu.’ (12) Velim vam: toga će dana²⁴ podnošljivije biti Sodom nego tom gradu.

(13) Teško tebi, Korazine! Teško tebi, Betsaido! Jer da su se čuda što su se u vama zbilja u Tiru i Sidonu ispunila, oni bi se već davno, sjedeći u pepelu i obučeni u kostrijet, pokajali. (14) Ali kad se bude sudilo, podnošljivije će biti Tiru i Sidonu nego vama. (15) A ti, Kafernaume, zar ćeš se do neba uzdići? Sići ćeš do staništa mrtvih!

(16) Onaj koji vas sluša mene sluša, onaj koji vas odbacuje mene odbacuje, a onaj koji mene odbacuje odbacuje onoga koji me je poslao.”

Sedamdeseterica se vraćaju

(17) Sedamdeseterica se s veseljem vratiše, govorеći: “Gospodine, čak nam se i zlodusi u tvoje ime pokoravaju!”

(18) A on im reče: “Gledao sam sotonom kako poput munje s neba pada. (19) Gle, ja sam vama dao vlast da zmije i škorpije gazite i moć nad svakom neprijateljskom silom, i ništa vam neće nauditi. (20) Ali ne radujte se tome što vam se duhovi pokoravaju, nego se radujte što su vam imena na nebu zapisana.”

(21) Baš u tom času on se silno obradova Duhu Svetom pa reče: “Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si sakrio ovo od mudrih i umnih, a objavio beznačajima. Da, Oče, jer tako je u očima tvojim ugodno bilo. (22) Sve mi je predao Otac moj; i niko osim Oca ne zna ko je Sin, i niko ne zna ko je Otac, osim Sina i onoga kome ga Sin htjedne objaviti.”

(23) I okrećući se prema učenicima svojim, povjerljivo reče: “Blago očima koje vide ono što vi vidite! (24) Jer vam velim da su mnogi proroci i kraljevi željni vidjeti ono što vi vidite, ali nisu vidjeli, i čuti ono što vi čujete, ali nisu čuli.”

Milosrdni Samarijanac

(25) Tad neki zakonoznalač ustade pa ga stavi na kušnju riječima: “Učitelju, šta mi je činiti da vječni život naslijedim?”

(26) A on mu reče: “Šta je u Zakonu zapisano? Kako ti to čitaš?”

(27) On odgovori: “Voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom

²¹ Neki rani rukopisi ne sadrže ovaj tekst u zagradama.

²² Izvorni tekst znači: da se pobrinem za oca; kad otac umre i kad ga ukopam, pridružit ću se.

²³ Neki rukopisi spominju sedamdeset dvojicu.

²⁴ Tj. Sudnjega dana.

snagom svojom, i svim umom svojim, a voli bližnjega svoga kao samog sebe.”

(28) On mu reče: “Pravo si odgovorio. To čini, pa ćeš živjeti.”

(29) Ali želeteći se opravdati, on upita Isusa: “A ko je bližnji moj?”

(30) Odgovarajući, Isus reče: “Jedan čovjek silazio je iz Jerusalema u Jerihon pa je upao među razbojnike, te su oni s njega odjeću svukli, pretukli ga i, ostavljavajući ga napola mrtva, otišli. (31) Tim putem slučajno je silazio neki svećenik, pa kad ugleda ovoga, on drugom stranom prode. (32) Tako i neki levijevac, kad dođe do tog mjesta i ugleda ga, drugom stranom prođe. (33) Ali jedan Samarijanac, dok je putovao, na nj najde, pa kad ga ugleda, sažali se (34) i pride mu pa mu rane zavi, polijevajući ih uljem i vinom. Onda ga on na svoju životinju stavi pa ga do konačišta odvede i pobrinu se za nj. (35) Sutradan on izvadi dva dinara²⁵ i dade ih vlasniku konačišta pa reče: ‘Pobrini se za nj. Što god još potrošiš, ja ču ti platiti kad se vratim.’

(36) Šta misliš koji se od ove trojice pokazao bližnjim čovjeku koji je među razbojnike upao?”

(37) Ovaj odgovori: “Onaj koji mu se smilovao.” Onda mu Isus reče: “Idi i isto tako čini.”

Isus u Martinoj i Marijinoj kući

(38) I dok su oni putovali, on uđe u jedno selo, a neka žena po imenu Marta primi ga u svoju kuću.

(39) Ona je imala sestru Mariju, koja Gospodinu kraj nogu sjede, slušajući riječ njegovu. (40) Marta bijaše kako smetena pripremama, te mu ona pride i reče: “Gospodine, zar ti je svejedno što me je sestra moja ostavila da sama poslužujem? Pa reci joj neka mi pomogne.”

(41) Ali Gospodin joj odgovori: “Marta, Marta, ti se za mnogo stvari brineš i sekiraš, (42) a samo je jedno potrebno. Marija je odabrala ono što je bolje, i to joj se neće oduzeti.”

Uputa o molitvi

11 Desi se jednog dana, dok se Isus molio na nekome mjestu, da mu, nakon što bješe završio, jedan od učenika njegovih reče: “Gospodine, nauči nas da se molimo kao što je i Ivan učenike svoje naučio.”

(2) A on im reče: “Kad se molite, recite:

Oče, neka se sveti ime twoje.
neka dode kraljevstvo twoje.

(3) Hljeb naš nasušni daj nam svaki dan!

(4) Oprosti nam grjehe,

jer i mi opraštamo svima koji zgriješe protiv nas. I ne vodi nas u iskušenje.”

(5) Onda im on reče: “Ako bi neko od vas prijatelja imao pa mu u pola noći došao i rekao mu: ‘Prijatelju, pozajmi mi tri pogače,’ (6) jer mi je jedan prijatelj s puta došao, a ja nemam ništa da predam iznesem,²⁶ (7) a onaj unutra odgovorio: ‘Ne dosaduj mi! Vrata su već zabravljeni, a djeca i ja smo u postelji; ne mogu ustati da ti dam’ – (8) ja vam velim: ako on i neće ustati i dati mu jer mu je ovaj prijatelj, on će ipak zbog upornosti njegove ustati i dati mu koliko god mu bude trebalo.”

(9) Zato vam ja velim: ištite, pa će vam se dati; tražite, pa ćete naći; kucajte, pa će vam se otvoriti.

(10) Jer svako ko ište dobije, a ko traži nađe, i ko kuca otvoriti mu se.

(11) Ako bi od jednog od očeva vaših sin njegov ribu²⁷ zaiskao, on mu neće, zar ne, umjesto ribe zmiju dati. (12) Ili ako od njega jaje zatraži, on mu neće, zar ne, škorpiju dati. (13) Ako vi onda, mada ste zli, znate kako dati dobre darove djeci svojoj, koliko će više Otac vaš nebeski dati Duha Svetoga onima koji ga mole!”

Izvor Isusove moći

(14) Jednom je zloduha koji bijaše nijem izgonio. Kad zloduh izide, nijemi progovori, i mnogi se svjet zadići. (15) Ali neki od njih rekoše: “On izgoni zloduhe uz pomoć Beelzebula²⁷, vladara zloduha.” (16) Drugi su, kušajući ga, tražili od njega znak s neba.

(17) Ali on je znao misli njihove, pa im reče: “Svako kraljevstvo koje je u sebi podvojeno propada, a kuća u sebi podvojena ruši se. (18) Ako je i sotona u sebi podvojen, kako će opstatи kraljevstvo njegovo? Jer vi velite da ja uz pomoć Beelzebula zloduhe izgonim. (19) Ako ja uz pomoć Beelzebula izgonim zloduhe, uz čiju pomoć ih izgone vaši sljedbenici? Zato će vam oni biti suci. (20) Ali ako ja izgonim zloduhe prstom Božijim, onda vam je kraljevstvo Božije došlo.”

²⁶ U dvama ranim rukopisima namjesto ribu... stoji dodatak ... pogaču zaiskao, on mu neće kamen dati. Ili ako bi od njeg zaiskao ribu...; v. Matej 7:9-10.

²⁷ Tj. sotone.

²⁵ Jeden dinar bio je dovoljan za dnevne troškove.

(21) Kad jaki, dobro naoružan, dom svoj čuva, imetak je njegov siguran. (22) Ali kad ga neko jači od njega napadne i savlada ga, on mu oduzme svu ratnu opremu u koju se uzdao pa plijen svoj podijeli.

(23) Ko nije sa mnom protiv mene je, a ko sa mnom ne sabire, rasipa.

(24) Kad nečisti duh izide iz čovjeka, on prolazi kroz bezvodna mjesta tražeći spokoj, ali ga ne nalazi. Onda kaže: 'Vratit će se svojoj kući iz koje sam došao.' (25) Pa kad dode, nađe je pometenu i uređenu. (26) Onda ode i povede još sedam duhova gorih od sebe, pa oni uđu i tu žive, te na kraju stanje tog čovjeka bude gore nego na početku."

(27) Dok je Isus ovo govorio, neka žena iz mnoštva povika: "Blago utrobi koja te nosila i prsimu koja si sisao!"

(28) A on reče: "Naprotiv, blago onima koji riječ Božiju čuju i pokore joj se."

Jona kao znak

(29) Dok se svijet umnažao, on poče govoriti: "Ovaj je naraštaj zao naraštaj; on žudi za [natprirodnim] znakom, ali mu se neće dati znak do znak Jone. (30) Jer kao što je Jona bio znak Ninivljani-ma, tako će i Sin Čovječiji biti ovom naraštaju."²⁸

(31) Kraljica juga dići će se na sudu protiv ljudi iz ovog naraštaja i osuditi ih, jer je ona došla s kraja zemlje da mudrost Solomonovu čuje; a evo, ovdje je nešto veće od Solomona! (32) Ljudi iz Ninive protiv ovog će se naraštaja na sud dići i osuditi ga, jer oni su se pokajali kad su Jonino propovijedanje čuli; a evo, ovdje je nešto veće od Jone!"

Usporedba sa svjetiljkom

(33) "Niko svjetiljku, nakon što je upali, na skriveno mjesto niti pod varićak ne stavi, nego na stalak, da bi oni koji ulaze svjetlo vidjeli. (34) Oko je svjetiljka tvoga tijela; kad ti je oko zdravo, i čitavo ti je tijelo puno svjetla, ali kad je bolesno, i tijelo ti je puno tame. (35) Zato pazi da svjetlo u tebi tama ne bude. (36) Dakle, ako ti je sve tijelo puno svjetla, bez imalo tame u sebi, ono će posve obasjano biti, kao kad te svjetiljka zrakama svojim obasja."

Teško farizejima i zakonoznalcima

(37) Dok on još bijaše govorio, jedan farizej pozva ga da s njim jede, te on uđe i namjesti se. (38) Kad to farizej vidje, začudi se što se on prije jela nije obredno oprao.

(39) Ali Gospodin mu reče: "Vi farizeji čistite vanjstinu pehara i tanjira, ali nutrina vaša puna je otimačine i opaćine. (40) Vi koji pameti nemate, nije li onaj koji je stvorio vanjštinu stvorio i nutrinu? (41) Nego dajte ono što je unutra kao milostinju, pa će vam onda sve čisto biti!

(42) A teško vama, farizeji, jer vi dajete desetinu od metvice, rute i svakog rastinja iz vrta, a zanemarujete pravdu i ljubav prema Bogu; to ste vi trebali činiti, ne zanemarujući ni ono prvo. (43) Teško vama, farizeji, jer vi volite glavna mjesta u sinagogama i pozdrave pune poštovanja na trgovima! (44) Teško vama, jer ste vi kao neobilježeni grobovi preko kojih ljudi gaze a da to ne znaju!"

(45) Jedan od zakonoznalača, odgovarajući, reče mu: "Učitelju, dok to govorиш, ti i nas vrijedaš?"

(46) A on reče: "Teško i vama, zakonoznaci, jer vi na ljude tovarite bremena koja je teško nositi, a sami nećete niti jednim prstom svojim ta bremena ni da dotaknete! (47) Teško vama, jer vi prorocima spomenike gradite, a očevi su ih vaši ubili! (48) Tako svjedočite i odobravate djela očeva svojih, jer oni su ih ubijali, a vi im spomenike gradite. (49) Zato je i Mudrost Božija rekla: Ja će im proroke i apostole²⁹ poslati; neke od njih oni će ubiti, a neke će progoniti, (50) da bi za krv svih proroka koja se od postanka svijeta lila ovaj naraštaj račun polagao – (51) od krvi Abelove do krvi Zekarije, koji je između žrtvenika i kuće Božje ubijen. – Da, velim vam, od ovog će se naraštaja račun za to tražiti."

(52) Teško vama, zakonoznaci, jer ste vi ključ spoznaje uzeli, a sami niste ušli, i branili ste drugima da uđu!"

(53) Kad ode odatle, pismoznanci i farizeji stadoše mu se silno protiviti i mnogim pitanjima na nj navaljivati, (54) kujući zavjeru protiv njega ne bi li ga uhvatili u nečemu što bi mogao reći.

Opomene i poticaji

12 U takvim prilikama, kad se na hiljade ljudi bilo iskupilo, tako da su gazili jedni preko drugih, Isus poče najprije govoriti učenicima svo-

²⁸ Jona je, naime, tri dana bio "sahranjen" u utrobi velike ribe, prije nego što ga je ona izbacila iz sebe. Ovim se najviše čuje da će i Isus tri dana nakon sahrane ustati iz mrtvih.

²⁹ Tj. poslanike.

jim: "Čuvajte se kvasa farizejskog, koji je licemjer-je. (2) Jer nema ništa sakriveno što se neće otkriti, ni tajno što se neće saznati. (3) Jer šta god vi u tami rekli na svjetlu će se čuti, i šta god vi u skrovitim sobama šaputali s krovova će se razglasiti.

(4) Ja vam velim, prijatelji moji, ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, i poslije više ništa nisu kadri učiniti. (5) A ja ću vam pokazati koga se vi trebate bojati – bojite se onoga³⁰ koji, nakon što je ubio, ima vlast da u pakao baci; da, kažem vam, njega se bojte! (6) Ne prodaje li se pet vrabaca za dvije pare³¹? – a opet nijedan od njih pred Bogom zaboravljen nije! (7) Uistinu, i same vlasti na glavi vašoj sve su prebrojene. Ne bojte se; vi vrijedite više od mnoštva vrabaca!

(8) I ja vam velim: ko me god prizna pred ljudima – i Sin Čovječiji njega će priznati pred anđelima Božnjim. (9) A ko me zaniječe pred ljudima bit će zanijekan pred anđelima Božnjim. (10) I ko god progovori riječ na Sina Čovječijega, bit će mu oprošteno, ali ko huli na Duha Svetoga, neće mu se oprostiti.

(11) Kad vas dovedu pred sinagoge i vladare i vlast, ne brinite se kako i čime ćete se odbraniti ili šta ćete reći, (12) jer baš u taj čas Duh će vas Sveti podučiti šta vam je reći."

Slika bogatog bezumnika

(13) Neko mu iz gomile reče: "Učitelju, reci bratu mome da sa mnom naslijedstvo podijeli!"

(14) A on mu reče: "Čovječe, ko je mene sucem ili posrednikom među vama učinio?" (15) Onda im reče: "Pazite se i čuvajte svake vrsti pohlepe; jer kad je neko u obilju, život mu se ne sastoji u onome što ima."

(16) I on im još ovo slikovito kaza: "Zemlja jednog bogataša uistinu rodna bijaše, (17) te on stade razmišljati govoreći: 'Šta ću kad nemam mjesta da ljetinu svoju spremim!' (18) A onda reče: 'Ovo ću ja učiniti: žitnice ću svoje srušiti i veće sagraditi, i tu ću ja sve žito svoje i dobra svoja spremiti. (19) I reći ću duši svojoj: dušo, ti imаш mnoga dobra spremljena za godine mnoge; otpočini, jedi, pij i sretna uživaj.'

(20) Ali Bog mu reče: 'Bezumniče! Baš ove noći duša će se tvoja od tebe zatražiti; pa ko će dobiti ono što si ti za se pripremio?!"

(21) Takav je čovjek koji za se blago gomila, a nije bogat radi Boga."

(22) I on učenicima svojim reče: "Zato vam velim: ne brinite se za život svoj – šta ćete jesti, niti za tijelo svoje – šta ćete obući. (23) Jer život je više od hrane, a tijelo više od odijela. (24) Pogledajte gavrane: niti siju niti žanju, niti spremišta niti žitnice imaju, pa ih Bog hrani; a koliko ste samo vi vredniji nego ptice! (25) I ko od vas može brigom vijeku svome jedan lakat dodati? (26) Pa ako niste kadri ni ovu malu stvar učiniti, zašto se za ostale stvari brinete? (27) Pogledajte ljiljane kako rastu: oni niti rade niti predu, a ja vam velim: ni Solomon u svojoj slavi nije se odijevao kao jedan od njih. (28) Pa ako Bog tako odijeva poljsku travu, koja danas jest, a sutra se baca u peč, koliko će više vas odjenući, malovjerni! (29) I ne tražite šta ćete jesti i šta ćete piti; ne brinite se zbog tog! (30) Jer sve ove stvari bjelosvjetki narodi željno traže; a Otac vaš zna da su vam ove stvari potrebne. (31) Nego tražite njegovo kraljevstvo, pa će vam se i ove stvari dodati. (32) Ne bojte se, stado malehno, jer je Otac vaš drage volje odlučio da vam kraljevstvo dadne! (33) Prodajte imetak svoj i to kao milodar dajte; načinite sebi kese novčane koje neće dotrajati – neiscrpno blago na nebū kome se nijedan lopov neće primaći niti će ga moljac uništiti, (34) jer gdje vam je blago, tamo će vam biti i srce."

Budite spremni

(35) "Opašite slabine i neka vam svjetiljke gore.

(36) Budite kao ljudi koji čekaju svoga gospodara, kad se sa svadbe vraća, da mu, kad on dođe i zakucia, odmah vrata otvore. (37) Blago onim slugama koje gospodar nađe da bdiju kad se vrati; doista vam velim: on će se opasati da služi, a njima će dati da se namjeste, pa će on doći i služiti ih. (38) Došao on za druge straže³² ili za treće³³ i tako ih našao – blago njima! (39) Ali znajte ovo: da je domaćin znao u koji čas dolazi lopov, ne bi dopustio da mu neko provali u kuću. (40) I vi morate biti spremni, jer Sin će Čovječiji doći u času kad vi to ne budete očekivali."

(41) Petar upita: "Gospodine, je li ovaj tvoj slikoviti govor upućen nama ili svima?"

³⁰ Tj. Boga.

³¹ Grč. *assaria*, najsitniji bakreni novac.

³² Tj. od devet sati navečer do ponoći.

³³ Tj. od ponoći do tri sata ujutro.

(42) A Gospodin odgovori: "Ko je onda vjerni i razumni upravitelj što ga gospodar njegov postavi nad njegove drugove robeve, da im daje hranu njihovu u pravo vrijeme? (43) Blago onom robu koga gospodar njegov, kad se vrati, zatekne da tako čini! (44) Uistinu vam velim da će mu on povjeriti brigu o svemu imetku svome. (45) Ali ako taj rob u srcu svome kaže: 'Gospodar moj neće zadugo doći', i počne tući drugove robeve i robinje, i jesti i piti i opijati se, (46) gospodar će toga roba doći u dan kad on to ne bude očekivao i u čas u koji on ne sluti, pa će ga žestoko išibati i mjesto mu među nevjernicima odrediti.

(47) Onaj rob koji je znao volju gospodara svoga, a nije se spremio ili po volji njegovoj učinio, mnogo će batina primiti, (48) ali onaj koji je nije znao, a počinio je djela koja zaslužuju batine, samo će ih malo primiti. Od svakoga kome je mnogo dato mnogo će se i tražiti, a kome je povjerenio mnogo – od njega će se još više iskati.

Isus dijeli ljude

(49) Ja sam došao da vatru na zemlju bacim; i kako bih želio da je ona već planula! (50) Ali ja moram umočenje iskusiti; i kako sam samo potišten dok se to ne ispuni! (51) Mislite li vi da sam ja došao da mir na zemlju donesem? – Ne, velim vam ja, nego razdor; (52) jer odsada u jednoj će se kući petero svaditi: troje s dvoma i dvoje s troma. (53) Svadit će se ovi: otac sa sinom i sin s ocem, majka sa kćeri i kći s majkom, svekrva sa snahom i snaha sa svekrvom."

Znakovi vremena

(54) I još Isus mnoštu reče: "Kad vidite oblak kako se na zapadu diže, odmah kažete: 'Eto pljuska', i tako bude. (55) A kad vjetar s juga zapuše, vi velite: 'Bit će vrućine', i tako bude. (56) Licemjeri! Znate li prosuditi izgled zemlje i neba, a kako to da ovo vrijeme ne prosudite? (57) Zašto sami ne sudite šta je pravo? (58) Jer dok s protivnikom svojim idete pred suca da stanete, nastojte na putu da se s njime nagodite, da vas on ne bi pred suca odvukao, a sudac vas tamničaru predao, pa vas tamničar u tamnicu bacio. (59) Ja vam velim: nećete izići odande dok ne platite i posljednju paru³⁴."

Poziv na pokajanje

13 U isto vrijeme bijahu tu neki koji izvijestиše Isusa o Galilejcima koji su prinosili žrtve,

a čiju je krv Pilat sa žrtvama njihovim pomiješao. (2) A Isus im reče: "Mislite li vi da su ovi Galilejci grešnici nad svima ostalim Galilejcima, jer ih je ovakva sodbina snašla? (3) – Ne, velim vam ja; a i vi, ako se ne pokajete, svi ćete propasti! (4) Ili, mislite li da su onih osamnaest na koje se toranj u Siloamu srušio pa ih pobio bili zločinci nad svima ljudima što u Jerusalemu žive? (5) – Ne, velim vam ja; a i vi, ako se ne pokajete, svi ćete propasti!"

(6) Onda im on ovo slikovito kaza: "Neki čovjek imao smokvu koja mu je u vinogradu zasadena bila. I on dođe da ploda na njoj potraži, ali ništa ne nađe, (7) te čuvaru vinograda reče: 'Gle, ja već tri godine dolazim i na ovoj smokvi ploda tražim, ali ništa ne nalazim. Posijeci je! Zašto da ona zemlju crpi?' (8) A ovaj mu odgovori: 'Gospodine, neka je još ovu godinu, da je okopam i đubreta metnem; (9) pa ako ona dogodine rodi, dobro je, a ako ne rodi, onda je posijeci.'"

Izlječenje pogete žene

(10) Isus u subotu u jednoj sinagogi podučavaše. (11) Tamo bijaše neka žena koja, zbog jednog duha, osamnaest godina bolesna bješe: bila je pogeta i nikako se nije mogla uspraviti. (12) Kada je Isus ugleda, on je zovnu da priđe i reče joj: "Ženo, ti si od bolesti svoje oslobođena!"

(13) Onda on na nju ruke svoje stavi, a ona se najednom uspravi i poče Boga slaviti. (14) Ali upravitelj sinagoge, ozlojeđen što je Isus u subotu liječio, stade na to govoriti gomili: "Ima šest dana u kojima se poslovi trebaju sviđati; pa u te dane dolazite i liječite se, a ne u subotu!"

(15) A Gospodin mu odgovori i reče: "Licemjeri, ne odveže li u subotu svaki od vas vola svoga ili magarca svoga iz štale i ne odvede li ga da ga napoji? (16) A ovu ženu, kćer Abrahamovu, koju je sotona osamnaest dugih godina sputanu čuvao – nije li je u subotu trebalo osloboditi od te stege?"

(17) Kako on ovo reče, svi se protivnici njegovi postidješe, a sav svijet radovao se svim stvarima čudesnim koje on činjaše.

Priče o sjemenu gorušice i o kvasu

(18) Onda on reče: "Kakvo je kraljevstvo Božije? S čime da ga uporedim? (19) Ono je kao sjeme go-

³⁴ Grč. *lepton* (rimска kovanica najmanje vrijednosti).

rušice koje čovjek uzme pa ga u bašču svoju posije, i ono izraste i postane stablom, te se ptice nebeske sklanaju na njegove grane.”

(20) I još on reče: “S čime da ja kraljevstvo Božije uporedim? (21) Ono je kao kvas koji žena uzme pa ga umiješa u tri mjere³⁵ brašna dok sve ne nakanvasa.”

Uska vrata

(22) Tako on prolazi kroz gradove i sela, podučavajući na svome putu u Jerusalem. (23) I neko mu reče: “Gospodine, je li malo onih koji će se spasti?”

A on im reče: (24) “Nastojte da na uska vrata ulazite, jer će mnogi, kažem vam, tražiti da uđu, ali neće moći. (25) Kad glava kuće ustane i vrata zatvoriti, vi ćete napolju stajati i na vrata kucati, govoreći: ‘Gospodine, otvori nam!’, a on će vam odgovoriti: ‘Ja ne znam odakle ste vi!’ (26) Onda ćete vi reći: ‘Mi smo s tobom jeli i pili, a ti si po ulicama našim podučavao.’ (27) A on će reći: ‘Kažem vam: ne znam odakle ste; dalje od mene, svi vi zlotvoril’ (28) Tamo će plač i škrnut zuba nastati kad Abrahama, Izaka i Jakova i sve proroke u kraljevstvu Božijem ugledate, a sebe same naizvan istjerane. (29) I dolazit će s istoka i zapada, sa sjevera i juga, i sjedat će za sto u kraljevstvu Božijem. (30) A gled, ima posljednjih, a prvi će biti, i prvih, a posljednji će biti.”

Tužaljka nad Jerusalemom

(31) Baš tada neki farizeji priđoše, govoreći mu: “Idi, odlazi odavde, jer Herod³⁶ hoće da te ubije!”

(32) A on im reče: “Idite i kažite tom liscu: ‘Gle, ja duhove istjerujem i liječim danas i sutra, a prekosutra ću ja do cilja svoga doći. (33) Ipak, danas i sutra i prekosutra ja dalje moram poći, jer ne može biti da prorok van Jerusalema umre.’

(34) Jerusaleme, Jerusaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko ja puta željeh okupiti djecu tvoju kao što kokoš okuplja svoje piliće pod krila svoja, ali vi niste htjeli. (35) Evo, ostavlja vam se kuća vaša, pusta! Velim vam:

nećete me vidjeti dok ne dođe vrijeme da reknete: ‘Blagoslovjen bio onaj koji dolazi u ime Gospoda!’”

Novo izlječenje u subotu

14 Desi se, kad Isus jedne subote uđe u kuću jednog od starješina farizejskih da hljeb jede, da ga oni pažljivo gledahu. (2) I tamo pred njim bijaše neki čovjek koji je od vodene bolesti bolovao. (3) Tad Isus upita zakonoznalce i farizeje govoreći: “Je li po Zakonu liječiti u subotu ili nije?”

(4) Ali oni šučahu. Tad on čovjeka prihvati pa ga izlijeci i otpusti. (5) I on im reče: “Koji će od vas dopustiti da mu sin ili vo u čatrnu upadne, a da ga u subotu odmah ne izvuče?” (6) A oni na ovo ne imadoše odgovora.

Zvanice i prva i zadnja mjesta

(7) Kad opazi kako gosti počasna mjesta za stolom biraju, Isus im poče ovako slikovito govoriti:

(8) “Kad te neko na svadbu pozove, ne sjedaj na počasno mjesto, jer možda je nekog uglednijeg od tebe pozvao, (9) pa će ti onaj koji vas je obojicu pozvao doći i reći: ‘Ustupi mjesto ovome čovjeku’, a onda ćeš ti osramočen poći da zadnje mjesto zauzmeš. (10) Nego, kad si pozvan, idi i zadnje mjesto zauzmi; pa kad dođe onaj koji te je pozvao, da ti on može reći: ‘Prijatelju, pomakni se naviše.’ Onda ćeš ti u očima svih što su s tobom za stolom cijenjen biti. (11) Jer svako ko sebe uzdigne ponizen će biti, a onaj koji sebe ponizi uzdignut će biti.”

(12) I on onome koji ga bijaše pozvao nastavi govoriti: “Kad iznosи ručak ili večeru, ne zovi prijatelje svoje ni braću svoju ni svojtu svoju ni komšije bogate, jer možda će i oni tebe zauzvrat pozvati, pa će ti to plaća biti. (13) Nego, kad ti gozbu prireduješ, siromahe, sakate, hrome i slijepe pozovi, (14) pa ćeš blagoslovjen biti, jer oni ti nemaju čime platiti; a tebi će se platiti kad pravedni oživljeni budu.”

Velika večera

(15) Kad jedan od onih koji su s njim za stolom sjedili ovo ču, on mu reče: “Blago svakome koji će u kraljevstvu Božijem hljeb jesti!”

(16) A Isus mu reče: “Jedan je čovjek veliku večeru priredio i mnoge goste pozvao. (17) I kad dođe vrijeme večere, on posla slugu svoga da kaže onima koji su pozvani: ‘Dodite, jer sve je već spremno.’

³⁵ Grč. *tri saton* (oko 22 litra).

³⁶ Tetrarh Herod, poznat kao Herod Antipa, dao je da se uhapsi i ubije Ivan, a Isusa je poslao da mu se presudi pred upraviteljem Poncijem Pilatom.

(18) Ali svi se jednakо počeše ispričavati. Prvi mu reče: 'Ja sam komad zemlje kupio, pa moram otici da ga vidim; molim te ispričaj me.' (19) Drugi reče: 'Ja sam pet jarmova volova kupio, pa sam krenuo da ih isprobam; molim te ispričaj me.' (20) Treći reče: 'Ja sam se tek oženio, pa zato ne mogu doći.'

(21) Sluga se vrati pa o ovome gospodara svoga izvijesti. Nato se domaćin rasrdi pa slugi svome reče: 'Izidi odmah na ulice i sokake gradske pa si romah i sakate i slijepete i hrome ovamo dovedi.' (22) A sluga reče: 'Gospodaru, ono što si ti zapovjedio učinjeno je, a još mjesto ima.' (23) Onda gospodar reče slugi: 'Izidi na puteve i uz plotove pa ih natjeraj da uđu, da mi se kuća napuni. (24) Jer, kažem ti, niko od onih ljudi koji su bili pozvani većere moje neće okusiti.'

Ko može biti učenik

(25) Mnogi je svijet išao s njim, a on se okrenu pa im reče: (26) "Ako mi ko dođe, a ne voli mene više nego oca svoga i mater svoju i ženu svoju i djecu svoju i braću svoju i sestre svoje, da, pa i život svoj, on ne može učenik moj biti. (27) I ko god ne poneše križ svoj³⁷ i ne podje za mnom ne može učenik moj biti.

(28) Jer koji od vas, kad hoće kulu graditi, najprije ne sjedne i ne izračuna trošak da vidi ima li dovoljno da je završi? (29) Jer kad on temelje udari, a nije kadar da je završi, svi koji to vide počet će mu se podrugivati govoreći: (30) 'Ovaj čovjek počeo je graditi, a nije kadar da završi.'

(31) Ili koji kralj, kad izide da se s drugim kraljem u boju sretne, najprije ne sjedne i ne razmisli da li je on dovoljno jak da se s deset hiljada ljudi odupre onome koji na nj s dvadeset hiljada ide? (32) Ako nije, on će, dok je ovaj drugi još daleko, izaslanike poslati i uvjetе za mir tražiti.

(33) Isto tako, niko od vas ko se sveg imetka svoga ne odrekne ne može učenik moj biti.

(34) So je dobra; ali ako ona izgubi okus, kako će opet biti slana? (35) Od nje nema koristi ni za zemlju ni za gnojivo; ona se izbacuje. Koji ima uši da čuje neka čuje!"

Izgubljena ovca

15 Svi su se poreznici i grešnici Isusu primicali da ga čuju. (2) Ali i farizeji i pismoznanci

počeše gundati govoreći: "Ovaj čovjek prima grešnike i s njima jede."

(3) Tad im on ovo slikovito kaza: (4) "Koji čovjek među vama, ako stotinu ovaca ima pa jednu od njih izgubi, ne ostavi devedeset i devet na pašnjaku i ne traži onu koja se izgubila sve dok je ne nađe? (5) A kad je nađe, on je, sav sretan, na pleća svoja uprti. (6) I kad kući dođe, on prijatelje svoje i komšije svoje pozove pa im kaže: 'Radujte se sa mnom jer ja sam našao ovcu svoju koja se bila izgubila!' (7) Ja vam velim: jednakо će na nebu više radosti biti zbog jednog grešnika koji se pokaje nego zbog devedeset i devet pravednika kojima pokajanje ne treba.

Izgubljeni novac

(8) Ili, koja žena, ako deset srebrenika³⁸ ima pa jedan izgubi, ne upali svjetiljku, ne pomete kuću i pažljivo ne traži sve dok ga ne nađe? (9) A kad ga nađe, ona svoje prijatelje i komšije pozove pa kaže: 'Radujte se sa mnom jer ja sam našla novčić koji sam bila izgubila!' (10) Ja vam velim: jednakaka će radost biti u anđela Božjih zbog jednog grešnika koji se pokaje."

Izgubljeni sin

(11) I Isus reče: "Neki je čovjek dva sina imao. (12) Mladi od njih reče ocu svome: 'Oče, daj mi dio imetka koji mi pripada.' I on im blago svoje podijeli. (13) Ali ne prođe mnogo vremena, a mlađi sin sabra sve pa na put u daleki kraj podje i tamo on proharči imetak svoj živeći razuzdano. (14) I kad sve već bijaše potrošio, teška glad pogodi tu zemlju, te on poče oskudijevati. (15) Tako on ode u najam u jednog žitelja toga kraja, koji ga posla u svoja polja da svinje hrani. (16) Želio je da svoj stomak napuni mahunama³⁹ koje su svinje jele, ali mu niko ništa nije davao. (17) A kad je došao sebi, reče: Koliko najamnika u oca moga hljeba naprtek ima, a ja ovdje od gladi umirem! (18) Ustat ću i poći ocu svome pa mu reći: 'Oče, ja sam zgrijeošio prema Nebu⁴⁰ i u očima tvojim; (19) nisam više dostojan da se sinom tvojim zovem; uzmi me kao jednog od najamnika svojih.'

³⁸ Ili deset drahmi; jedna drahma imala je vrijednost dnevne zarade.

³⁹ Tj. ljuskama rogačevih mahuna.

⁴⁰ Tj. prema Bogu.

(20) Tako on ustade i ocu svome ode. Ali dok je još daleko bio, otac ga njegov vidje i sažali se, pa pojuri i zagrli ga te ga poljubi. (21) A sin mu reče: 'Oče, zgrijeo sam prema Nebu i u očima tvojim; nisam više dostojan da se sinom tvojim zovem!' (22) Ali otac reče slugama svojim: 'Donesite brzo najbolju odoru i u nju ga odjenite! Stavite mu na ruku prsten, a na noge sandale! (23) Donesite debelo tele pa ga zakoljite! – Jedimo i pirujmo, (24) jer ovaj sin moj mrtav bijaše, pa ponovo oživje; bijaše se izgubio, pa se nađe!' I oni počeše slaviti.

(25) Njegov stariji sin bijaše u polju, pa kad dođe i priđe kući, on začu svirku i igru. (26) Tad on pozva jednog slugu i upita ga šta je to. (27) A on mu reče: 'Brat ti je došao, a otac je tvoj debelo tele zaklao jer mu se on živ i zdrav vratio.' (28) On se rasrdi i ne htjede ući, te mu otac izide i stade ga moliti. (29) Ali on ocu svome reče: 'Gle, ja te toliko godina služim i nikad nisam prekršio zapovijed tvoju, pa mi ti nikad nisi ni jare dao, da se s prijateljima svojim proveselim; (30) ali kad dođe ovaj sin tvoj, koji je blago tvoje s bludnicama požderao, ti si mu debelo tele zaklao!' (31) A otac mu reče: 'Sinko, ti si uvijek uz mene, i sve što je moje tebi pripada. (32) Ali mi smo morali slaviti i veseliti se, jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav, pa oživje, i bijaše se izgubio, pa se nađe.'"

Lukavi upravitelj

16 Isus još učenicima reče: "Bijaše neki bogat čovjek koji je imao upravitelja; i za njega mu rekoše da mu rasipa imetak. (2) On ga pozva pa mu reče: 'Šta ja to o tebi čujem? Položi račun o upravi svojoj, jer ti više ne možeš upravitelj biti!' (3) Upravitelj u sebi reče: 'Šta ču sad kad mi gospodar upravu oduzima? Nisam dovoljno jak da kopam; stid me je da prosim. (4) Znam što ču, pa da me ljudi, kad bez uprave ostanem, u kuće svoje prime.' (5) I on svakog od dužnika gospodara svoga pozva pa prvom reče: 'Koliko ti gospodaru mome duguješ?' (6) A ovaj odgovori: 'Stotinu mjera⁴¹ ulja.' A on mu reče: 'Uzmi zadužnicu svoju, brzo sjedi i napiši pedeset.' (7) Onda reče drugome: 'A koliko ti duguješ?' – 'Stotinu mjera⁴² pšenice', odgovori

ovaj. On mu reče: 'Uzmi zadužnicu svoju pa napiši osamdeset.'

(8) I gospodar pohvali nepoštenog upravitelja što je pametno postupio; jer sinovi ovoga vremena pametniji su prema svojoj vrsti nego sinovi svjetla. (9) I ja vam velim: stječite prijatelje varljivim blagom⁴³, pa da vas oni, kad ga nestane, u vječna boravišta prime.

(10) Ko je vjeran u najmanjem vjeran je i u velikome, a ko je nevjeran u najmanjem nevjeran je i u velikome. (11) Pa ako niste bili vjerni u lažnome blagu, ko će vam istinsko povjeriti? (12) I ako niste bili vjerni u tuđemu, ko će vam vaše vlastito dati?

(13) Nijedan sluga ne može služiti dvojici gospodara: jer ili će jednog mrziti, a drugog voljeti, ili će biti posvećen jednome, a drugog prezirati. Vi ne možete služiti i Bogu i blagu."

(14) A farizeji, koji su voljeli novac, sve su ovo slušali i podsmehivali mu se. (15) Ali im on reče: "Vi ste oni koji se pravdaju u očima ljudskim, ali Bog znade srca vaša! A ono što ljudi visoko cijene mrisko je u očima Božijim!

(16) Do Ivana su Zakon i proroci; otada se Radosna vijest o kraljevstvu Božjem propovijeda, i svako sebi silom put u njega krči. (17) Ali lakše je nebu i zemlji da isčeznu nego jednoj kretnji perom iz Zakona da izostane.

(18) Ko god otpusti ženu svoju pa se oženi drugom čini preljubu. I onaj koji se puštenicom oženi preljubu čini."

Bogataš i Lazar

(19) "Bijaše jedan bogataš koji se stalno u grimiz i prepredeni lan oblačio i koji je pun veselja u raskoši iz dana u dan živio. (20) A pred kapijom njegovom polegnut je siromah po imenu Lazar, sav u ranama, (21) čeznući da se najede onoga što je padalo sa stola bogataševog. Čak su i psi dolazili i rane mu lizali.

(22) I umrije siromah i anđeli ga Abrahamu u naručje odnesoše. A umrije i bogataš i bi pokopan.

(23) U staništu mrtvih on, u mukama, podiže oči svoje i u daljinu vidje Abrahama i Lazara u naručju njegovu. (24) I on zavapi i reče: 'Oče Abrahame, smiluj mi se i pošalji Lazara da u vodu umoči vrh prsta svoga pa da mi jezik rashladi, jer ja sam na

⁴¹ Grč. *batos*; hebrejska jedinica za mjeru; 1 batos – oko 30 litara.

⁴² Grč. *koros*; hebrejska jedinica za mjeru; 1 koros odgovara mjeri od 10 do 12 bušela, a 1 bušel približno odgovara mjeri od 36 litara.

⁴³ Grč. *mamon*. Ova riječ označava blago, bogatstvo, imetak i sl. koji se uzimaju kao predmet obožavanja.

mukama u plamenu ovom.' (25) Ali Abraham reče: 'Dijete, sjeti se da si ti za života svoga dobro svoje primio, a Lazar je zlo kušao; sad se on ovdje tješi, a ti si na mukama.' (26) Osim toga, između nas i tebe smješten je golemi bezdan, da oni koji odavde tebi žeze prijeći to ne bi mogli, i da niko odatle nama ne bi mogao prijeći.' (27) A on reče: 'Onda te molim, oče, da ga u kuću oca moga pošalješ – (28) jer ja petericu braće imam – neka ih on upozori da ne bi i oni na ovo mjesto patnje došli.' (29) A Abraham odgovori: 'Oni Mojsija i proroke imaju; neka ih poslušaju.' – (30) 'Ne, oče Abrahame', reče on, 'nego ako im neko od mrtvih ode, oni će se pokajati.' (31) Ali on mu reče: 'Ako oni Mojsija i proroke ne slušaju, oni neće povjerovati ni kad bi neko od mrtvih ustao!'

Grijeh, vjera i služenje

17 I on reče učenicima svojim: "Ono što vodi u bludnju neizbjegno će doći, a teško onome po kome to dođe! (2) Njemu bi bolje bilo da mu oko vrata objese žrvanj i da ga u more bace nego da jedno od ovih beznačajnih navede da zabludi. (3) Čuvajte se! Ako brat vaš zgriješi, ukorite ga, a ako se pokaje, oprostite mu. (4) I ako on prema vama u jednom danu sedam puta zgriješi pa vam se sedam puta vrati i kaže: 'Kajem se!' – vi mu oprostite."

(5) Apostoli rekoše Gospodinu: "Povećaj nam vjeru!" (6) A Gospodin reče: "Ako budete imali vjeru koliko je zrno gorusice, reći ćete ovom dudovom stablu: 'Iščupaj se iz korijena i zasadi u more!' – i ono će vas poslušati.

(7) Koji bi od vas, kad bi imao slugu koji ore i bri-
gu o ovcama vodi, rekao ovome kad iz polja dođe: 'Odmah dođi i sjedi da jedeš?' (8) Neće li mu prije reći: 'Pripremi mi nešto da pojedem, opaši se i služi me dok ja jedem i pijem; poslije toga ti ćeš jesti i piti?' (9) On ne zahvaljuje slugi što je učinio ono što je zapovjedeno, zar ne? (10) Tako i vi, kad učinite sve što vam je zapovjedeno, recite: 'Mi smo nedostojne sluge; mi smo uradili ono što smo morali uraditi.'

Očišćenje deseterice gubavaca

(11) Kad bijaše na putu u Jerusalem, Isus prolazi-
še granicom Samarije i Galileje. (12) Na ulasku u jedno selo ususret mu iziđe deset gubavaca, zau-

stavivši se podaleko. (13) Oni povikaše govoreći: "Isuse, Gospodine, smiluj nam se!"

(14) Kad ih ugleda, on im reče: "Idite i pokažite se svećenicima!" I dok su išli, oni bijahu očišćeni. (15) A jedan od njih, kad vidje da je iscijeljen, vрати se, glasno Boga slaveći, (16) i licem pred noge Isusove pade, zahvaljujući mu. A on je Samarijanac bio. (17) Onda Isus progovori: "Zar nisu deseterica očišćena? A drugih devet – gdje su oni? (18) Ne nađe li se nijedan osim ovog tuđinca da se vrati i Bogu zahvali?" (19) A onda mu reče: "Ustan i idi; vjera te tvoja spasila."

Dolazak kraljevstva Božijeg

(20) Jednom kad su Isusa farizeji upitali kad će kraljevstvo Božije doći, on im odgovori: "Kraljevstvo Božije ne dolazi tako da se to može vidjeti; (21) niti će oni moći reći: 'Gle, ovdje je!', ili: 'Ondje je!', jer, gle, kraljevstvo je Božije među vama."

(22) I on učenicima reče: "Doći će dani kad ćete vi čeznuti da jedan od dana Sina Čovječijeg vidite, ali ga nećete vidjeti. (23) Govorit će vam: 'Eno ga! Eno ga!' Ne odlazite i ne trčite za njima. (24) Jer baš kao munja kad s jedne strane neba bljesne i na drugoj strani neba sijevne, takav će Sin Čovječiji u dan svoj biti. (25) Ali on najprije mora mnogo pretrpjeti i od ovog naraštaja odbačen biti.

(26) I baš kao što je bilo za Noino doba, tako će i za doba Sina Čovječijeg biti: (27) ljudi su jeli i pili, ženili se i udavalii sve do dana kad se Noa u lađu ukrcao, pa je potop došao i sve ih uništio. (28) Tako je bilo i za doba Lotova: jeli su i pili, kupovali i prodavali, sadili i gradili. (29) Ali na dan kad je Lot iz Sodome otišao, vatra i sumpor s neba se sručiše i sve ih uništiše.

(30) Isto će tako biti i na dan kad se Sin Čovječiji otkrije. (31) Onaj ko bude na krovu kuće svoje toga dana, a dobra mu u kući budu, ne smije siliti da ih iznese. A tako ni onaj ko bude napolju ne smije se vratiti natrag. (32) Sjetite se žene Lotove!

(33) Ko se god bude trudio da život svoj sačuva izgubit će ga, a ko god ga izgubi sačuvat će ga. (34) Ja vam velim: te će noći dvojica ljudi u jednom krevetu biti – jedan će biti uzet, a drugi ostavljen. (35) Dvije će žene zajedno mljeti: jedna će biti uzeta, a druga ostavljena. [(36) Dva će čovjeka u polju biti: jedan će biti uzet, a drugi ostavljen.]"⁴⁴

⁴⁴ Rani rukopisi ne sadrže ovaj stavak (v. Matej 24:40).

(37) "Gdje, Gospodine?" upitaše ga oni.

A on im odgovori: "Gdje god bude mrtvo tijelo, tamo će se lešinari skupljati."

Trajna molitva

18 Onda im Isus – da im pokaže kako se uvi-jek trebaju moliti i ne posustajati – ovo slijekito kaza (2) govoreći: "U jednom gradu bijaše neki sudac koji se nije Boga bojao niti je za ljude mario. (3) A u tom gradu bijaše jedna udovica; ona bi mu dolazila i govorila: 'Žaštiti me od moga protivnika!' (4) Jedno vrijeme on to nije htio, ali poslije on reče sebi: Iako se ja Boga ne bojim i ne marim za ljude, (5) ja ču ovoj udovici, zato što mi dodijava, dati zaštitu, inače će mi ona stalnim do-lascima razbiti glavu."

(6) I Gospodin reče: "Čujte šta je nepravedni sudac rekao! (7) A neće li Bog odabranim svojim koji mu danju i noću vape pravdu dodijeliti, i hoće li ih on za kasnije ostaviti? (8) Ja vam velim da će on nji-ma brzo pravdu dodijeliti. Ipak, kad Sin Čovječiji dođe, hoće li on vjere na zemlji naći?"

Farizej i poreznik

(9) A nekima koji su za se vjerovali da su pravedni, a na druge s prijezirom gledali, on i ovo slikovito kaza: (10) "Dva su se čovjeka u hram popela da se mole, jedan farizej, a drugi poreznik. (11) Farizej je ustao i ovako se u sebi molio: 'Bože, hvala ti kad nisam kao ostali ljudi: varalice, nepravedni, preljubnici ili kao ovaj poreznik. (12) Ja dvaput u sedmici postim; ja desetinu od svega što dobijem plaćam.' (13) A poreznik, stojeći podalje, nije čak htio svoje oči ni u nebo dignuti, nego se po prsimu udarao, govoreći: 'Bože, smiluj se meni, grešniku!' (14) Ja vam velim: ovaj je čovjek, prije nego onaj drugi, kući svojoj opravdan došao; jer ko god se uzdiže ponižen će biti, a ko se ponizi uzdignut će biti."

Isus blagosilja dječicu

(15) I ljudi mu čak i malu djecu svoju prinošahu, da ih on dotakne. Kad to vidješe učenici, stadoše ih koriti, (16) ali ih Isus zovnu govoreći: "Pustite dječicu da mi dolaze, ne branite im, jer kraljevstvo Božije pripada takvima. (17) Doista vam velim: ko god ne primi kraljevstvo Božije kao dijete nikada u nj neće ući."

Bogatstvo i vječni život

(18) Jedan ga vladar upita govoreći: "Dobri Učitelju, šta da činim da naslijedim vječni život?"

(19) A Isus mu odgovori: "Zašto me dobrim zoveš? – Jedino je Bog dobar! (20) Ti znaš zapovijedi: 'Ne čini preljubu, ne ubij, ne kradi, ne svjedoči lažno, poštuj svoga oca i majku.'"

(21) A on reče: "Sve ja to odmalehna držim."

(22) Kad to Isus ču, reče mu: "Još ti jedno nedostaje: prodaj sve što imaš i podaj siromasima, pa ćeš imati blago na nebu; onda dodi i slijedi me." (23) Ali kad on ovo ču, silno se ražalosti, jer on veoma bogat bijaše. (24) A Isus ga pogleda i reče: "Kako je teško bogatašima ući u kraljevstvo Božije! (25) Jer lakše je devi proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u kraljevstvo Božije."

(26) Oni koji su to čuli rekoše: "Pa ko se onda može spasiti?"

(27) A on reče: "Što je ljudima nemoguće Bogu je moguće."

(28) Petar reče: "Evo, mi smo sve svoje ostavili i pošli za tobom!"

(29) A on im odgovori: "Doista vam velim: nema nikoga ko je zarad kraljevstva Božijeg ostavio kuću ili ženu ili braću ili roditelje ili djecu (30) a da neće mnogostruko dobiti na ovom svijetu, a na svijetu budućem – vječni život."

Isus treći put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(31) Onda on dvanaestericu odvede nastranu pa im reče: "Evo, mi se penjemo u Jerusalem, a sve što je preko proroka zapisano o Sinu Čovječijem ispunit će se. (32) Njega će predati poganim: bit će izrugivan i zlostavljan i popljuvan. (33) Oni će ga bičevati i ubiti, a trećega dana on će uskrsnuti." (34) Ali učeni-ci ništa od ovoga nisu razumjeli; ove im riječi bijahu tajnovite, i oni ne razumješe šta je rečeno.

Izlječenje slijepca u Jerihonu

(35) Dok se Isus Jerihonu primicao, neki je slijepac pokraj puta sjedio i prosio. (36) Čuvši svijet gdje prolazi, on upita šta je to. (37) Rekoše mu da prolazi Isus Nazarećanin.

(38) A on povika: "Isuse, sine Davidov⁴⁵, smiluj mi sel!" (39) Oni koji su naprijed išli mrko mu govora-

⁴⁵ Ovo sin Davidov znači Pomazanik.

hu da šuti, ali je on sve jače vikao: "Sine Davidov, smiluj mi se!"

(40) Isus zastade i naredi da mu ga dovedu; a kad se ovaj primače, on ga upita: (41) "Šta hoćeš da ti učinim?"

A on reče: "Gospodine, da progledam!"

(42) Isus mu reče: "Progledaj; vjera te tvoja izlječila." (43) On odjednom progleda i krenu za njim, Boga slaveći. A kad to sav svijet vidje, stade Boga hvaliti.

Isus i Zakej

19 Isus uđe u Jerihon i kroza nj pođe. (2) A tamo bijaše neki čovjek po imenu Zakej; on bijaše glavni poreznik, i imućan on bješe. (3) Zakej je nastojao da vidi ko je Isus, ali od gomile ne moguće, jer rastom nizak bijaše. (4) Zato on naprijed potrča i na jednu se divlju smokvu pope da ga vidi, jer je on tim putem trebao proći.

(5) Kad Isus do tog mjesta dođe, pogleda gore pa mu reče: "Zakeju, odmah siđi jer danas ja u kući tvojoj moram odsjeti." (6) I on brzo siđe i s veseljem ga u goste primi.

(7) Kad to vidješe, svi stadoše gundati govoreći: "On ode da grešniku gost bude!"

(8) Zakej stade pa Gospodinu reče: "Gle, Gospodine, ja Ću pola imetka svoga sirotinji dati, a ako sam bilo koga u bilo čemu prevario, četverostruko Ću vratiti."

(9) A Isus mu reče: "Danas je u ovu kuću spasenje došlo, jer i on je sin Abramov. (10) Jer Sin Čovjekiji došao je da traži i spasi ono što je izgubljeno."

Ispit povjerljivosti

(11) Dok su oni to slušali, Isus nastavi slikovito govoriti, jer on bijaše blizu Jerusalema, a oni mišljaju da će se Kraljevstvo Božje odmah pojavit. (12) Tako on reče: "Neki plemić ode u daleku zemlju da kraljevstvo primi pa da se onda vrati. (13) I on pozva deset slуга svojih pa im deset mina⁴⁶ dade te im reče: 'Privređujte dok ja ne dođem.' (14) Ali on je sugrađanima svojim mrzak bio, pa su oni za njim izaslanstvo poslali, poručujući: 'Mi ne želimo da ovaj čovjek nad nama vlada!'

(15) Kad se, primivši kraljevstvo, vratio, on naredi da mu se dovedu one sluge kojima on bijaše novac dao, da vidi šta su zaradili. (16) Prvi dođe i reče:

'Gospodaru, mina je tvoja još deset mina donijela.'

(17) A on mu reče: 'Dobro, dobri slugo! Kad si u tako malehnome vjeran bio, budi u vlasti nad deset gradova.' (18) Drugi dođe pa reče: 'Gospodaru, mina je tvoja još pet mina donijela.' (19) A on i nje mu reče: 'I ti budi nad pet gradova.' (20) Sljedeći dođe i reče: 'Gospodaru, evo tvoje mine, koju sam u rupcu čuvao; (21) ja sam se tebe bojao, jer si ti strog čovjek: uzimaš ono što nisi ostavio i žanješ ono što nisi posijao.' (22) On mu reče: 'Po tvojim vlastitim riječima ja Ću ti, bezvrijedni slugo, suditi. Znao si da sam ja strog čovjek, da uzimam ono što nisam ostavio i da žanješ ono što nisam posijao?'

(23) Pa zašto onda nisi novac moj pod interes dao, da ga ja, kad se vratim, s kamatom saberem?' (24) Onda on onima koji su tu stajali reče: 'Uzmite mu tu minu i podajte je onom koji ima deset mina!' (25) – A oni mu rekoše: 'Gospodaru, on već deset mina ima!' – (26) 'Ja vam velim da će se svakome ko ima još više dati, a od onoga koji nema i ono će se što ima uzeti. (27) A one neprijatelje moje koji nisu željeli da ja nad njima vladam – njih ovdje dovedite i pred mnom ih pogubite!"

Isus ulazi u Jerusalem

(28) Nakon što ovo reče, on krenu naprijed penjući se u Jerusalem. (29) Kad se primače Betfagi i Betaniji, na gori koja se zove Maslinska, on posla dvojicu učenika svojih i reče im: (30) "Idite u selo koje je pred vama i čim uđete u nj, naći ćete privezano magare na kojem još niko sjedio nije; odvezite ga pa dovedite. (31) Ako vas ko upita: 'Zašto ga odvezujete?', recite: 'Gospodinu ono treba.'"

(32) Oni koji bijahu poslani odoše i nađoše i baš onako kako im on bijaše rekao. (33) Dok su oni ždrijebe odvezivali, vlasnici njegovi rekoše im: "Zašto ždrijebe odvezujete?"

(34) Oni odgovorile: "Gospodinu ono treba."

(35) Oni ga Isusu dovedoše i ogrtače svoje na ždrijebe bacise pa Isusa na nj posadiše. (36) Dok je on išao, ljudi su po putu ogrtače svoje prostirali. (37) Kad se primakao strmini gore Maslinske, sva gomila učenika stade radosno i glasno hvaliti Boga zbog svih čudesa koja bijahu vidjeli. (38) Govorili su:

"Blagoslovjen bio kralj koji dolazi u ime Gospoda! Mir na nebu i slava u visinama!"

(39) Neki farizeji iz gomile rekoše Isusu: "Učitelju, ukori učenike svoje!"

⁴⁶ Jedna mina odgovara vrijednosti od oko sto dnevnicu.

(40) A Isus odgovori: "Ja vam velim: ako oni ušute, kamenje će povikati!"

Plać nad Jerusalemom

(41) Kad se približio, on ugleda grad i nad njim zaplaka, (42) govoreći: "Kad bi i ti danas znao što će ti mir donijeti! Ali to je od očiju tvojih sada skriveno. (43) Doći će ti dani kad će dušmani tvoji protiv tebe nasip dići i okružiti te i sa svih te strana stisnuti. (44) Oni će te sa zemljom sravniti i djecu tvoju u tebi, i oni neće u tebi kamen na kamenu ostaviti, jer ti nisi priznao vrijeme u koje si pohoden bio⁴⁷."

Isus istjeruje trgovce iz hrama

(45) Isus uđe u prostor hramski te poče izgoniti one što su prodavalici, (46) govoreći im: "Zapisano je: Moja će kuća biti kuća molitve, a vi ste je pretvorili u jazbinu razbojničku!" (47) I svakoga dana on je u hramu podučavao; a glavni svećenici, pismoznaci i prvaci narodni nastojali su ga smaknuti, (48) ali ne nađoše ništa što su mogli uraditi, jer je sav narod visio o svakoj riječi koju bi on rekao.

Iskušavanje Isusove vlasti

20 Jednoga dana dok je on u hramskom prostoru narod podučavao i Radosnu vijest propovijedao, glavni svećenici i pismoznaci, sa starješinama, usprotiviše se (2) pa mu rekoše: "Kaži nam kakvom vlašću ti ovo činiš, ko je taj što ti je ovu vlast dao?"

(3) Isus im odgovori: "I ja će vas nešto upitati, a vi mi kažite. (4) Je li Ivanovo umočenje bilo s neba ili od ljudi?"

(5) Oni o tome među sobom stadoše razmišljali govoreći: "Ako kažemo: 'S neba', on će reći: 'Zašto mu niste vjerovali?' (6) A ako kažemo 'Od ljudi', sav će nas svijet do smrti kamenovati jer su oni uvjereni da je Ivan prorok bio. (7) Zato oni odgovoriše da ne znaju odakle je.

(8) Tada im Isus reče: "Ni ja vama neću reći kakov vlašću ja ovo činim."

Priča o vinogradarima

(9) Isus ovo poče svijetu slikovito kazivati: "Neki je čovjek zasadio vinograd pa ga dao u zakup vi-

nogradarima i otišao na dug put. (10) U vrijeme berbe on posla slugu vinogradarima da mu daju od roda vinogradskog. Ali vinogradari ga istukoše i praznih ga ruku otpustiše. (11) Onda on drugog slugu posla, ali oni i njega istukoše i sramno s njim postupiše pa ga praznih ruku vratiše. (12) Onda on trećeg posla, ali i ovoga oni raniše i otjerše. (13) Gospodar vinograda reče: 'Šta ču? Ja ču svoga voljenog sina poslati; možda će ga oni poštovati.' (14) Ali kad ga vinogradari ugledaše, oni o tome među sobom razmisliše govoreći: 'Ovo je baštinik; ubijmo ga, pa će baština naša biti!' (15) Zato ga bacije izvan vinograda i ubiše. Šta će onda gospodar vinograda njima učiniti? (16) On će doći i pobiti ove vinogradare i drugima će vinograd dati."

Kad ovo čuše, oni rekoše: "Ne daj Bože da tako bude!"

(17) Ali Isus ih pogleda i reče: "Šta je onda ovo što je zapisano:

'Kamen što ga odbaciše graditelji postade glavni kamen temeljac'?

(18) Ko god na taj kamen padne razbit će se, a na koga god on padne smrvit će ga u prah."

(19) Pismoznaci i glavni svećenici gledali su da ga baš u tom času ščepaju jer su znali da je on protiv njih ovako slikovito govorio, ali su se bojali svijeta.

Caru carevo, Bogu Božije

(20) Zato su ga oni nadgledali i slali uhode koje su se pretvarale da su čestite, ne bi li ga u riječi uhvatili, pa da ga vlasti i ovlastima upravitelja predaju. (21) Pitali su ga: "Učitelju, mi znamo da ti pravo govorиш i podučavaš i da ni prema kome nisi pristrand, nego po istini podučavaš putu Božijem. (22) Je li nam dopušteno platiti caru porez ili nije?"

(23) Ali on vidje lukavstvo njihovo pa im reče: (24) "Pokažite mi dinar⁴⁸. Čija je slika i natpis na njemu?" "Carevi", odgovoriše mu.

(25) A on im reče: "Onda podajte caru carevo, a Bogu Božije."

(26) Nisu ga mogli uhvatiti u onome što je on pred narodom rekao, i kako bijahu zadivljeni njegovim odgovorom, oni ušutješe.

Pitanje o uskrsnuću

(27) I dodoše Isusu neki saduceji – koji kažu da nema uskrsnuća – (28) te ga upitaše: "Učitelju,

⁴⁷ Tj. vrijeme u kome ti je Bog dolazio u pomoć.

⁴⁸ Dinar – srebreni novčić; toliko je iznosila dnevna plaća.

Mojsije nam je zapisao da ako čovjeku umre brat koji ženu ima, a bude bez djece, brat njegov mora se oženiti tom ženom i podići djecu bratu svome. (29) Bijahu sedmerica braće. Prvi se oženi i umrije, a ne ostavi djece, (30) i drugi, (31) i treći se njo-me oženiše; i tako sva sedmerica umriješe, a djece ne ostavise. (32) Najposlije i žena umrije. (33) Kad bude uskrsnuće, čija će ona žena biti? Ta sva su se sedmerica njome ženila.”

(34) A Isus im reče: “Sinovi ovog svijeta žene se i udaju, (35) ali oni koji se smatraju dostoјnjim da steknu onaj svijet i postignu proživljenje iz mrtvih niti će se ženiti niti udavati. (36) I oni više ne mogu ni umrijeti jer su kao anđeli; oni su sinovi Božiji, jer su sinovi proživljenja. (37) A da će mrtvi ustati, i Mojsije je na mjestu o grmu pokazao, gdje on Gospodara zove Bogom Abrahamovim, i Bogom Izakovim, i Bogom Jakovlevim. (38) On nije Bog mrtvih, nego živih, jer za nj svi žive.”

(39) Neki pismoznanci odgovoriše: “Učitelju, dobro si rekao.” (40) I više se ne usudiše da ga išta pitaju.

Čiji je sin Isus?

(41) Onda im on reče: “Kako to da oni vele da je Pomazanik sin Davidov? (42) Ta sam David u Knjizi psalama veli:

‘Gospod je rekao Gospodinu mome:

Sjedni s desne strane moje

(43) dok ja ne učinim tvoje dušmane podnožjem nogama tvojim.’

(44) David ga, dakle, zove Gospodinom, pa kako mu onda može biti sin?”

(45) Dok je sav narod slušao, on reče učenicima:

(46) “Čuvajte se pismoznanaca koji vole hodati okolo u dugim haljinama da ih pozdravljaju s poštovanjem na trgovima, i vole najbolja mjesta u sinagogama i počasna mjesta na gozbama, (47) koji proždiru kuće udovičke i dugo se mole pretvaraјući se; oni će najstrožije osuđeni biti.”

Udovicin prilog

21 Isus pogleda gore pa ugleda bogate kako u kutiju darove svoje meću. (2) I vidje jednu siromašnu udovicu kako dvije lepte⁴⁹ ubacuje, (3) pa reče: “Uistinu vam velim: ova je siromašna udovica ubacila više od svih; (4) jer svi oni ubaciše od

svoga obilja, a ona od svoje neimaštine ubaci sve od čega je živjela.”

Isus navješćuje ono što će doći

(5) Dok su neki govorili o hramu, kako je on lijepim kamenjem i zavjetnim darovima ukrašen, on reče: (6) “Ovo što vidite – doći će dani kad neće kamen na kamenu ostati; sve će se srušiti.”

(7) Oni ga upitaše: “Učitelju, kad će se to desiti? I koji će biti znak da se to počinje dogadati?”

(8) A on reče: “Pazite da zavedeni ne budete; jer mnogi će dolaziti u moje ime i govoriti: ‘Ja sam on,’ i: ‘Primaklo se vrijeme.’ Ne idite za njima! (9) Kad čujete za ratove i bune, nemojte se strašiti; jer to se najprije mora dogoditi, ali nije odmah kraj.”

(10) Onda im on nastavi govoriti: “Narod će ustati na narod i kraljevstvo na kraljevstvo, (11) i bit će silni zemljotresi, i u raznim mjestima bit će gladi i pošasti, i strahota i velikih znamenja s neba će biti.

(12) Ali prije svega ovog oni će na vas ruku dići i progoniti vas. Oni će vas u sinagogе i tamnice predati i pred kraljeve vas i upravitelje dovoditi zbog imena moga. (13) To će vam biti prilika da svjedočite. (14) Zato odluku donesite da se unaprijed ne pripremate da se branite, (15) jer ja ču vam dati riječi i mudrost kojima se нико od protivnika vaših neće moći oduprijeti niti ih opovrgnuti. (16) Ali vas će i roditelji i braća i svojta i prijatelji izdati, i neki će od vas ubijeni biti; (17) i svima će biti mrski zbog imena moga. (18) Ali ni dlaka s glave neće vam propasti. (19) Svoje će duše svojom izdržljivošću sačuvati.

(20) Ali kad vidite Jerusalem opkoljen vojskama, onda znajte da mu je pustošenje blizu. (21) Tad oni koji budu u Judeji neka bježe u planine. Oni koji u gradu budu neka izidu, a oni koji u selima budu neka ne ulaze u grad; (22) jer ovo su dani odmazde, da bi se ispunilo sve što je zapisano. (23) A teško trudnicama i dojiljama u te dane! Jer će se velika nevolja na zemlju i gnjev na ovaj narod srušiti; (24) i oni će od oštice mača padati i kao sužnje će ih svim narodima odvoditi. Jerusalem će pod noge poganim pasti sve dok se vremena pogana ne ispune.

(25) Na suncu, mjesecu i zvijezdama znamenja će se pojaviti, a na zemlji među narodima tjeskoba će i smetenost zavladati kad more i valovi zahuče.

(26) Ljudi će od straha u nesvijest padati, čekajući šta će svijet zadesiti, jer zvježđa će se nebeska uz-

⁴⁹ Bakreni novčić najmanje vrijednosti.

drmati. (27) Tad će vidjeti Sina Čovječijeg gdje dolazi u oblaku sa snagom i velikom slavom. (28) A kad se to počne događati, uspravite se i glave svoje dignite, jer vam se iskupljenje primiče.”

(29) Onda im on ovo slikovito kaza: “Pogledajte stablo smokve i sva stabla: (30) čim ona olistaju, vi sami vidite i znate da je ljeto blizu. (31) Tako i vi, kad vidite da se to događa, znajte da je Kraljevstvo Božije blizu. (32) Doista vam velim: ovog naraštaja neće nestati dok se sve ovo ne desi. (33) Nebo će i zemlja nestati, ali riječi mojih nestati neće.

(34) Pazite da vam srca ne pritisnu razuzdanost, pjianstvo i brige životne, i da vas taj dan ne uhvatiti iznenada kao zamka; (35) jer on će doći svima onim koji na licu zemlje sve žive. (36) Uvijek bdijte u molitvi, da biste bili kadri umaći svemu ovom što će se desi i pred Sina Čovječijeg stati.”

(37) Danju je u hramu podučavao, a noću bi izlazio i provodio noć u gori koja se zove Maslinska. (38) I sav bi mu narod rano ujutro dolazio da ga u hramu sluša.

Judino izdajstvo

22 Blagdan beskvasnog hljeba koji se zove Pesah primicaše se. (2) Glavni svećenici i pismoznaci gledali su kako da ga ubiju; jer se naroda bojahu. (3) A sotona uđe u Judu, jednog od dvanaesterice kojeg su zvali Iskariot. (4) On ode glavnim svećenicima i zapovjednicima straže u hramu da raspravi s njima kako bi ga mogao izdati. (5) Oni se obradovaše i složiše se da mu dadu novac. (6) I tako on pristade i poče gledati kako da im ga preda kad naroda ne bude.

Posljednji Pesah

(7) Onda dode dan beskvasnog hljeba⁵⁰ u koji se janje za Pesah mora žrtvovati. (8) I Isus posla Petra i Ivana s riječima: “Idite i pripremite nam večeru za Pesah da jedemo!”

(9) Oni mu rekoše: “Gdje hoćeš da je pripremimo?”

(10) A on im reče: “Kad uđete u grad, srest će vas jedan čovjek koji nosi vrč vode; idite za njim u kuću u koju on uđe (11) i domaćinu recite: ‘Učitelj kaže: ‘Gdje je gostinska soba u kojoj mogu s učenicima svojim jesti večeru za Pesah?’ (12) On

će vam pokazati veliku gornju sobu namještenu; tamo pripremite.”

(13) I oni odoše i nađoše sve onako kako im on bijaše rekao; i pripremiše večeru za Pesah.

Gospodinova večera

(14) Kad dođe vrijeme, on i učenici njegovi za trpezu zasjedoše. (15) I on im reče: “Ja sam zbilja želio da ovu večeru za Pesah s vama pojedem prije nego što na muku udarim, (16) jer, velim vam, ja je više neću pojesti sve dok se ona u Kraljevstvu Božijem ne ispuni.”

(17) I kad uze pehar i zahvali, on reče: “Uzmite ovo i među sobom podijelite, (18) jer, velim vam, ja više neću piti od ploda vinove loze sve dok Kraljevstvo Božije ne dođe.”

(19) I on uze hljeb, zahvali i razlomi ga pa ga dade njima, govoreći: “Ovo je tijelo moje, koje se za vas daje; ovo činite u spomen na me.”

(20) Isto tako poslije večere on uze pehar pa reče: “Ovaj je pehar, koji se za vas nalijeva, novi savez [zapečaćen] mojom krvlju. (21) Ali gle, ruka onoga koji će me izdati s mojom je na trpezi; (22) jer, uistinu, Sin Čovječiji odlazi onako kako je određeno, ali teško onome koji ga izda!” (23) I oni među sobom počeše raspravljati koji bi od njih mogao biti taj koji će to učiniti.

Ko je najveći

(24) Među njima se još zametnu i svada oko toga koji je od njih najveći. (25) A on im reče: “Kraljevi poganski nad njima gospodare; a oni koji nad njima vlast imaju nazivaju sebe dobročiniteljima.

(26) Ali vi nemojte tako; nego onaj koji je među vama najveći mora biti kao najmanji, a predvodnik kao sluga. (27) Jer ko je veći: onaj koji za trpezom sjedi ili onaj koji služi? Nije li to onaj koji za stolom sjedi? A ja sam među vama kao onaj koji služi. (28) Vi ste oni koji su uza me u kušnjama mojim stajali; (29) i baš kao što je meni Otac moj kraljevstvo dao, ja vama dajem (30) da za mojim stolom u kraljevstvu mome jedete i pijete i da na prijestoljima sjedite i da dvanaest plemena Israilevih sudite.

(31) Šimone, Šimone, gle, sotona je tražio da vas kao pšenicu prosije, (32) ali sam se ja molio za te, da ti vjera ne zataji, pa ti, kad se jedanput vratиш, braću svoju osnaži.”

⁵⁰ Tj. prvi dan blagdana.

(33) On mu reče: "Gospodaru, s tobom sam ja spremam i u tamnicu i u smrt poći!"

(34) A on reče: "Ja ti velim, Petre, da ćeš, prije negoli pijetao danas zakukuriječe, tri puta zanijekati da me poznaješ."

(35) Onda im on reče: "Kada sam vas poslao bez pojasa novčanog, torbe i sandala, ništa vam, je li tako, nedostajalo nije?"

"Ništa", rekoše oni.

(36) A on im reče: "Ali sada, ko god ima pojasa novčani neka ga ponese, a tako i torbu, i ko god mača nema neka ogrtić svoj proda i neka ga kupi! (37) Jer ja vam velim: na meni se mora ispuniti ovo što je zapisano: 'On bi ubrojen među prijestupnike.' Tako, ono što je o meni zapisano ispunjava se."

(38) Oni rekoše: "Gospodine, gle, evo dva mača!" A on im reče: "Dosta je!"

Molitva na gori Maslinskoj

(39) Isus izide i podje prema gori Maslinskoj, kao što i običavaše, a za njim podoše i učenici. (40) Kad dođe na to mjesto, on im reče: "Molite se da ne padnete u kušnju!" (41) I on se udalji od njih koliko se kamen može baciti pa kleknu i stade se moliti: (42) "Oče, ako ti hoćeš, ukloni ovaj pehar od mene, ali neka po mojoj volji ne bude, nego po tvojoj." (43) I andeo s neba ukaza mu se te ga osnaži. (44) I on se – jer na mukama bješe – uistinu usrdno molio, a znoj mu bijaše kao kapljे krvi što su na zemlju padale.

(45) Kad se prestao moliti, on se učenicima vrati i nađe ih kako, u žalosti, spavaju, (46) pa im reče: "Zašto spavate? Ustajte i molite se da ne padnete u kušnju!"

Isusovo uhićenje

(47) Dok je on još govorio, odjednom se pojavi svjetina, a jedan što su ga zvali Juda, jedan od dva naesterice, pred njom je išao; i on pristupi Isusu da ga poljubi. (48) Ali Isus mu reče: "Juda, zar Sina Čovječijeg poljupcem izdaješ?"

(49) Kada oni koji oko njega bijahu vidješe što će se zbiti, oni rekoše: "Gospodaru, hoćemo li mačem udariti?" (50) I jedan od njih udari slugu velikog svećenika, pa mu desno uho odsiječe. (51) Ali Isus reče: "Stani! Dosta je!" I on mu uho dotače, te ga izlijeći.

(52) Onda Isus glavnim svećenicima, zapovjednicima straže u hramu i starješinama koji bijahu po

njega došli reče: "Jeste li s mačevima i toljagama izišli kao na razbojnika? (53) Dok sam ja svaki dan s vama u hramu bio, vi niste na me ruku dizali; ali vaš je ovaj čas i sila tame!"

Petrovo odricanje od Isusa

(54) Kad ga uhvatiše, oni ga povedoše i dovedoše u kuću velikog svećenika; a Petar ih je izdaleka slijedio. (55) Kad oni nasred dvorišta vatru naložiše i zajedno posjedaše, Petar među njima sjedaše. (56)

I neka sluškinja, vidjevši ga kako tamo kraj vatre sjedi i pažljivo ga osmotriva, reče: "I ovaj je čovjek s njim bio!"

(57) Ali on to zanjeka riječima: "Ženo, ja njega ne poznajem!"

(58) Malo kasnije, neko ga drugi vidje pa reče: "I ti si njihov!"

A Petar reče: "Čovječe, ja nisam!"

(59) Kad prođe oko sat vremena, još neko ustvrdi: "I ovaj je čovjek sigurno s njim bio, jer i on je Galilejac!"

(60) Ali Petar reče: "Čovječe, ja ne znam o čemu ti govorиш!" Najednom, dok je on još govorio, pijetao zakukurijeka. (61) Gospodar se okrenu i pogleda u Petra, a Petar se sjeti riječi Gospodarovih, kako mu on reče: "Prije nego što danas pijetao zakukuriječe, ti ćeš me se tri puta odreći." (62) I on izide napolje pa gorko zaplaka.

(63) Ljudi koji su čuvali Isusa rugali su mu se i udarali ga. (64) Staviše mu povez na oči pa ga pitahu: "Proriči, ko te udario!" (65) I oni su ga mnogim drugim riječima vrijedali.

Isus pred Vijećem narodnih starješina

(66) Kad je svanulo, okupi se Vijeće narodnih starješina⁵¹, i glavni svećenici i pismoznaci, te ga izvedoše pred njihovo Vijeće pa rekoše: (67) "Ako si ti Pomazanik, reci nam."

A on im reče: "Ako ja vama kažem, vi nećete vjerovati;

(68) a ako ja vas upitam, vi nećete odgovoriti. (69) A odsada će Sin Čovječiji s desne strane Boga moćnoga sjediti."

(70) "Jesi li ti onda sin Božiji?", rekoše svi.

A on im reče: "Vi kažete da jesam."

⁵¹ Grč. *Sinedrion* (aram. *Sanhedrin*). Vijeće koje se zvalo Sanhedrin sastojalo se od sedamdeset poznatih ljudi iz jevrejske zajednice, od važnijih svećenika, uglednika i pismoznanaca. Na čelu Vijeća bio je veliki svećenik.

(71) Onda oni rekoše: "Što nam još svjedočenja treba?! Ta mi smo ga sami iz usta njegovih čuli."

Isus pred Pilatom

23 Onda svi oni ustadoše i pred Pilata ga odvedoše. (2) I oni ga počeše optuživati riječima: "Mi nađosmo ovog čovjeka kako narod naš zavodi i zabranjuje da se caru porez plaća i govori da je on Pomazanik, kralj."

(3) Pilat ga upita: "Jesi li ti kralj Jevreja?"

A on mu odgovori i reče: "Onako je kako ti kažeš."

(4) Onda Pilat reče glavnim svećenicima i svjetinji: "Ja u ovom čovjeku ne nalazim krivnje."

(5) Ali oni navaljivahu govoreći: "On uzbunjuje narod, podučavajući po svoj Judeji, počev od Galileje pa sve dovde." (6) Kad to Pilat ču, on upita je li taj čovjek Galilejac. (7) A kad saznade da je on pod Herodovom vlašću, on ga posla Herodu, koji u to vrijeme i sam bijaše u Jerusalemu.

Isus pred Herodom

(8) Kad Herod ugleda Isusa, silno se obradova, jer ga dugo vremena željaše vidjeti, pošto je o njemu slušao i nadoao se da će ga vidjeti kako neko čudo izvodi. (9) I on mu mnoga pitanja postavi, ali mu on ništa ne odgovori. (10) A glavni svećenici i pismoznaci tamo su stajali, silno ga optužujući. (11) Onda Herod i vojnici njegovi, nakon što mu se podsmjehnuše i narugaše, obukoše ga u krasni ogrtač i natrag ga Pilatu poslaše. (12) Baš se toga dana Herod i Pilat sprijateljiše; prije oni jedan drugom neprijatelji bijahu.

Pilatova presuda

(13) Pilat sazva glavne svećenike, vladare i narod (14) pa im reče: "Vi ste mi ovog čovjeka doveli kao onog koji narod na bunu diže, i ja sam ga, eto, pred vama ispitao, pa ne nadoah krivnje u ovome čovjeku za optužbe koje vi protiv njega iznosite. (15) Ne, ni Herod nije, jer ga je on nama nazad poslao; on, dakle, ništa nije učinio čime bi smrt zasluzio." (16) Zato ču ga ja kazniti, a onda ga oslobođiti." [(17) A on je bio obavezan da im na svetkovinu jednog zatvorenika pusti.]⁵²

(18) Ali svi oni u jedan glas povikaše: "Ukloni ovoga, a pusti nam Barabu!" – (19) To bijaše jedan

koji je bačen u tamnicu zbog bune u gradu i zbog ubojsztva.

(20) Želeći oslobođiti Isusa, Pilat im se ponovo obrati, (21) ali oni su i dalje vikali govoreći: "Razapni ga! Razapni!"

(22) On im treći put reče: "Zašto? Kakvo je zlo ovaj čovjek učinio? Ja ne nađoh u njemu nikakve krivnje što smrt zaslzuje; zato ču ga ja kazniti pa ga onda pustiti." (23) Ali oni su uporno vikali i navaljivali da se on razapne, i glasovi su im sve jači bili. (24) Zato Pilat riješi da zahtjevu njihovu udovoljli. (25) I on oslobođi čovjeka kojeg su oni tražili, onog što bijaše bačen u tamnicu zbog bune i ubojsztva, a Isusa njima na volju prepusti.

Šimon Cirenac nosi križ

(26) Dok su Isusa vodili, uhvatiše nekog čovjeka – Šimona iz Cirene, koji je iz polja dolazio, i uprtiše na nj križ da ga za Isusom nosi. (27) I za njim je išlo mnoštvo ljudi i žena koje su naricale i oplakivale ga. (28) Ali Isus se prema njima okrenuo pa im reče: "Kćeri Jerusalema, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom! (29) Jer, gle, dolaze dani kad će oni reći: 'Blago nerotkinjama i utrobama koje nikad ne rodiše i sisama koje nikad ne dojiše!' (30) Tad će oni početi govoriti gorama: 'Srušite se na nas!', a brdima: 'Prekrijte nas!' (31) Jer ako oni ove stvari čine sa zelenim drvetom, šta će biti sa suhim?!"

Razapinjanje Isusa na križ

(32) Još su dvojicu ljudi, zločinaca, vodili da ih s njim smaknu. (33) Kad stigoše do mjesta zvanog Lobanja, tamo oni njega i zločince razapeše, jednog s desne, a drugog s lijeve strane. (34) A Isus je govorio: "Oče, oprosti im, jer ne znaju šta čine." I oni baciše žrrieb pa među sobom haljine njegove podijeliše.

(35) A narod je tu stajao i gledao, a i vladari su mu se podsmjehivali govoreći: "Druge je spasio, neka sam sebe spasi ako je on Pomazanik Božiji, njegov Izabranik."

(36) I vojnici su mu prilazili, rugali mu se i ukislo vino mu nudili, (37) govoreći: "Ako si ti kralj Jevreja, sam sebe spasi!" (38) Iznad njega stajao je natpis: "Ovo je kralj Jevreja."

(39) Jedan od zločinaca koji bijaše obješen grdio ga je govoreći: "Nisi li ti Pomazanik? Spasi sam sebe, a i nas!"

⁵² Rani rukopisi ne sadrže ovaj stavak. V. Matej 27:14.

(40) Ali drugi, koreći ovoga, reče: "Zar se ti ni Boga ne bojiš, a istu kaznu trpiš? (41) Mi uistinu po pravdi trpimo jer dobijamo ono što smo djelima svojim zaslužili, a ovaj čovjek nije učinio ništa loše." (42) Onda on reče: "Isuse, sjeti me se kad u kraljevstvo svoje dođeš!"

(43) A on mu reče: "Doista ti velim: danas ćeš ti sa mnom u Raju biti."

Isusova smrt

(44) Bilo je već oko šestoga sata⁵³ kad tama prekri svu zemlju do devetoga sata, (45) jer sunce potamnje, a zastor se hramski⁵⁴ po sredini razdrije. (46) A Isus glasno povika: "Oče, tebi u ruke ja duh svoj predajem." Kad ovo reče, on izdahnu.

(47) Kad zapovjednik čete vidje šta se desi, on poče slaviti Boga riječima: "Zbilja, ovaj čovjek nedužan bijaše." (48) I kad sva svjetina što se bijaše skupila da prisustvuje ovom prizoru vidje šta se desilo, vrati se natrag, udarajući se po prsima. (49) A svi oni koji su ga znali i žene koje su ga od Galileje slijedile stajali su podalje i to gledali.

Isusov ukop

(50) Bijaše neki čovjek po imenu Jozef, član Vijeća, dobar i pravedan čovjek – (51) on ne bješe pristao na njihovu nakanu i djela – iz jevrejskog grada Arimateje, koji je čekao kraljevstvo Božje. (52) Ovaj čovjek ode Pilatu i zatraži tijelo Isusovo. (53) I on ga dolje skide pa ga u laneno platno zamota i položi ga u grobnicu uklesanu u stijenu, gdje нико prije nije položen bio. (54) To bijaše dan pripreme, i subota je bila pred osvitom.⁵⁵

(55) A žene koje iz Galileje bijahu došle s njim isle su u pratinji i vidjele grobnicu i kako je tijelo njegovo položeno. (56) Onda su se one kući vratile i pripremile miris i mast. A u subotu su one, prema Zakonu, otpočinule.

Isusovo uskrsnuće

24 Prvoga dana u sedmici⁵⁶, u ranu zoru, one, noseći mirodije koje bijahu pripremile, na grob dođoše. (2) I one nađoše stijenu otkotrljanu

⁵³ Tj. šestoga sata od svanuća; oko podne.

⁵⁴ V. Izlazak 26:33.

⁵⁵ U semitskoj tradiciji dan počinje sa zalaskom sunca, što znači da subota počinje od zalaska sunca u petak.

⁵⁶ Tj. u nedjelju.

od groba, (3) a kad uđoše, ne nađoše tijelo Gospodina Isusa. (4) Dok su one ovim zbnjene bile, gle, odjednom dva čovjeka u blistavoj odjeći pokraj njih stadoše. (5) I kad ih strah spopade i kad one lica prema zemlji okrenuše, oni im rekoše: "Zašto živoga među mrtvima tražite? (6) On nije ovdje; uskrsnuo je! Sjetite se kako vam je on govorio dok je još u Galileji bio: (7) "Sin Čovječiji mora biti predan u ruke grešnika, i biti razapet i trećega dana opet ustati."

(8) I one se sjetiše njegovih riječi, (9) te se vratiše s grobnice i sve ovo ispričaše jedanaesterici⁵⁷ i svima ostalim. (10) To bijahu Marija Magdalanka, Ivana, Jakovljeva majka Marija i druge žene s njima koje ovo učenicima ispričaše. (11) Ali njima se ove riječi učiniše besmislicom, i oni im ne povjerovaše. (12) Ipak Petar ustade i otrča na grob; kad se sagnuo i unutra pogledao, on vidje samo lanene pokrivače; i on ode domu svome, čudeći se onome što se bijaše desilo.

Isus se ukazuje dvojici učenika na putu u Emaus

(13) I gle, dvojica od njih baš su toga dana isli u selo zvano Emaus, koje bijaše oko šezdeset stadija⁵⁸ udaljeno od Jerusalema. (14) I oni su pričali o svemu što se bijaše desilo. (15) Dok su oni tako pričali i raspravlјali, sam Isus pristupi i s njima pode. (16) Ali očima njihovim ne bi dato da ga prepoznaju. (17) I on ih upita: "Kakav je to razgovor što ga vi vodite dok idete?"

Oni stadoše rastuženi. (18) Jedan od njih po imenu Kleopa odgovori i reče mu: "Jesi li ti jedini koji posjećuje Jerusalem, a ne zna za ono što se ovdje ovih dana desilo?"

(19) "Šta?", upita on.

A oni mu rekoše: "Ono što se desilo s Isusom Nazarećaninom, koji je prorok bio, silan u djelima i riječima pred Bogom i svim narodom – (20) kako su ga glavni svećenici i vladari naši predali da ga na smrt osude pa ga razapeli. (21) A mi smo se nadali da je on taj koji će Israel iskupiti. I doista, uza sve ovo, već je treći dan kako se sve to desilo. (22) A i neke žene među nama zbnile su nas. Kad su kod grobnice rano ujutro bile, (23) pa tijelo njego-

⁵⁷ Odmah po Judinom izdajstvu Isusove su učenike nazivali jedanaestericom. Tek kasnije oni su izabrali Matiju za Isusova apostola, te su se opet počeli nazivati dvanaestericom.

⁵⁸ Oko 11 kilometara.

vo nisu našle, one su došle i rekle nam da su im se ukazali anđeli koji su rekli da je on živ. (24) Neki od onih koji su s nama bili otišli su do grobnice i vidjeli da je baš onako kako su žene i kazale, ali njega nisu vidjeli.”

(25) A on im reče: “Kako ste samo vi nerazboriti i kako su vam samo srca lijena da povjeruju u sve što su proroci govorili! (26) Nije li trebao Pomažanik to podnijeti pa onda u slavu svoju uči?” (27) Onda on poče od Mojsija i svih proroka i protumači im šta je o njemu u svim Pismima rečeno.

(28) Kad su se oni primakli selu u koje su išli, on postupi kao da će dalje. (29) Ali oni ga nagovaraju: “Ostani s nama jer će sad mrok, i dan je skoro na izmaku.” I on uđe da s njima ostane. (30) Dok je s njima za trpezom bio, on uze hljeb, blagoslovi ga i razlomi pa im ga stade dijeliti. (31) Tad se njima oči otvoriše, te ga oni prepoznaše, ali im on ispred očiju nestade. (32) Oni jedan drugome rekoše: “Zar nisu u nama srca gorjela dok nam je on putem govorio, dok nam je on Pisma tumačio?” (33) I oni baš u taj čas ustadoše i u Jerusalem se vratiše te tamo nađoše jedanaestericu, zajedno s onima koji s njima bijahu, (34) koji im rekoše: “Gospodar je zbilja uskrsnuo i Šimonu se ukazao!” (35) Onda ovi počeše pričati šta im se na putu desilo i kako su Isusa prepoznali kad je hljeb razlomio.

Druga Isusova ukazanja

(36) Dok su oni još o ovome govorili, sam Isus među njih stade pa im reče: “Mir vama!” (37) Ali

oni se trgnuše i uplašiše te pomisliše da vide duha. (38) A on im reče: “Što vas je nemir obuzeo i što se sumnje u srcima vašim bude? (39) Pogledajte ruke moje i noge moje – to sam ja, glavom! Dotaknite me, pa se uvjerite, jer duh nema ni mesa ni kostiju, koje ja, kao što vidite, imam.” (40) I kad ovo reče, on im pokaza ruke svoje i noge svoje. (41) Kako oni od radosti i čuda još nisu mogli vjerovati, on ih upita: “Imate li vi ovdje šta za jelo?” (42) Oni mu dadoše komad pečene ribe, (43) i on ga uze pa ga pred njima pojede.

(44) Onda im on reče: “Ovo je ono što sam vam govorio dok sam još s vama bio: sve što je o meni u Zakonu Mojsijevu i Prorocima i Psalmima zapisanono mora se ispuniti.”

(45) Onda im on prosvijetli razum da Pisma razumiju (46) pa im reče: “Tako je zapisano da će Pomazanik patiti i trećega dana iz mrtvih ustati; (47) i pokajanje i oprost grijeha u njegovo će se ime svim narodima propovijedati, počev od Jerusalema. (48) Vi ste svjedoci ovoga. (49) I gle, ja ću vam poslati ono što je Otac moj obećao, a vi ostanite u gradu dok u silu odozgo ne budete odjenuti.”

Isusovo uznesenje

(50) Isus ih odvede u blizinu Betanije pa podiže ruke te ih blagoslovi. (51) Dok ih je blagosiljao, on se od njih rastade i bi uznesen na nebo. (52) Onda oni pred njim ničice padote pa se s velikim veseljem u Jerusalem vratiše; (53) i neprestano bijahu u hramu, Boga slaveći.